

LUNDS UNIVERSITET

Språk- och Litteraturcentrum

EUHK30

„Wir schaffen das!“

Den tyska förbundskanslern Angela Merkels inställning till
flyktingkatastrofen 2015–2017

Elin Hesslefors

VT 2018

Handledare: Mattias Nowak

Abstract

In 2015 the world experienced the largest refugee crises of modern history. This thesis aims to study Angela Merkel's approach to it 2015-2017 according to four themes: a) division of refugees within the European Union; b) security for German citizens and refugees; c) combat of reasons for refugees to escape; d) economical dimensions. These themes are studied by using idea, argument and comparative analysis.

Merkel's approach has simultaneously been both altered and unchanged during the three years. She stresses the importance of cooperation and equal contribution of the Member States concerning the division of refugees. She shows a strong belief in the constitutional state protecting Germans and refugees. Merkel's stance changes from wanting a humane reception of refugees in 2015, safe roads to Europe in 2016, and reasonable lives for immigrants near their home countries in 2017. Merkel enunciates that there needs to be an international cooperation in the fight against escape causes. She makes clear that Germany has a strong economy and phrases in 2015 that the workforce is needed, in 2016, however, the migration flow must be reduced, and in 2017 she states that Germany must support the countries receiving huge amounts of immigrants, by supporting their economical development.

Keywords: Refugee crisis, Merkel, Ideas, Comparison

Innehållsförteckning

1. Introduktion	1
1.1. Syfte	1
1.2. Frågeställning	2
1.3. Disposition	2
1.4. Bakgrundsteckning – Syrienkonflikten, IS och flyktingkatastrofen	3
2. Merkelism – teoretiska reflektioner och kontext	6
3. Metod, material, tidigare forskning	9
3.1. Metod	9
3.1.1. Idéanalys	10
3.1.2. Argumentationsanalys	10
3.1.3. Komparativ analys	11
3.1.4. Komparativ idé- och argumentationsanalys	12
3.1.5. Emotionell och rationell argumentationsanalys	12
3.2. Uppsatsens metodologiska verktygslåda	12
3.3. Material	13
3.4. Hur svarar materialet på frågeställningarna?	13
3.5. Vilka begränsningar har materialet för uppsatsen?	13
3.6. Presentation av tidigare forskning	14
4. Redogörelse, analys och diskussion	14
4.1. Fördelningen av flyktingar inom den Europeiska Unionen	15
4.2. Säkerheten för tyska medborgare och flyktingar	20
4.3. Bekämpandet av flyktorsaker	25
4.4. Den ekonomiska dimensionen av flyktingkatastrofen	28
6. Slutsatser	32
7. Källförteckning	36

1. Introduktion

Den tyska förbundskanslern Angela Merkel, tyska kristdemokraterna (CDU), tillträdde rollen som första kvinnliga förbundskansler i Tyskland år 2005. Hennes uppgift blev att leda Tyskland och Europa genom en tid präglad av globala förändringar, ekonomisk kris och en av de största flyktingkatastroferna i modern tid. I en kontext präglad av migrationspolitiska utmaningarna uttalade hon gång på gång, som ett mantra, „Wir schaffen das!“ (Vi klarar det här!).

År 2011 bröt inbördeskriget i Syrien ut, vilket utvecklades brutalt under år 2014 med Islamiska Statens (IS) ökade spridning i landet. Detta i kombination med konflikter i områden runt Syrien och oroligheter på den norra afrikanska kontinenten kom att bidra till en flyktingström av en kaliber vi i västvärlden aldrig tidigare sett.¹ EUs lagstiftning har inte utvecklats i samma takt som rådande politiska läge och saknar därmed ett tillräckligt effektivt sätt att hantera och fördela flödet av människor i nöd.² Detta ligger således till grund för den kris som unionen gått in i.

Bland de EU-länder som var mest benägna att ta emot de flyende människorna och som lyckats ta emot flest flyktingar var just Merkels Tyskland.

1.1. Syfte

I den här uppsatsen kommer jag med att analysera Angela Merkels inställning till migrationen i allmänhet och flyktingkatastrofen till följd av oroligheter i Syrien i synnerhet. Den yttras i tre relevanta politiska tal; hennes sommarpresskonferenser för åren 2015, 2016 och 2017. De metodologiska verktyg som används är *idéanalys*, *argumentationsanalys* och *komparativ analys*.³

Syftet med uppsatsen är att nå en djupare förståelse för den migrationspolitik som Merkel representerade och ledde i Tyskland under dessa tre år. Hon var en viktig drivkraft och ansiktet utåt för den Europeiska Unionen. Hennes politik och yttranden ledde till reaktioner

¹ *Migrationsinfo*, ”Flyktingar i världen”, 2016-10-19,

<https://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/flyktingar-i-varlden/>, hämtad: 2018-03-19.

² Eleni Karageorgiou, “The law and practice of solidarity in the Common European Asylum System: Article 80 TFEU and its added value”, *Sieps*, issue 2016: 14epa, nov, 2016, http://www.sieps.se/publikationer/2016/the-law-and-practice-of-solidarity-in-the-common-european-asylum-system-article-80-tfeu-and-its-added-value-201614epa/Sieps_2016_14epa?, hämtad: 2018-03-20.

³ Metodologiska verktyg står kursiverat i uppsatsen för läsbarhetens skull.

såväl i de övriga 27 medlemsländerna, som resten av Europa och västvärlden generellt.^{4, 5, 6, 7} Därför är det av intresse att studera hennes inställning till flyktingkatastrofen och den påföljande migrationskrisen, inklusive en eventuell förändring under denna period. Detta syfte gav följande frågeställning med fyra teman:

1.2. Frågeställning

1. Hur uttrycker Angela Merkels sin syn kring följande fyra teman:
 - (a) fördelningen av flyktingar inom den Europeiska Unionen
 - (b) säkerheten för tyska medborgare och flyktingar
 - (c) bekämpandet av flyktorsaker
 - (d) den ekonomiska dimensionen av flyktingkatastrofen

1.3. Disposition

I uppsatsen ges först en bakgrundsteckning, vilken är strukturerad i underkapitel. Dessa kapitelns syfte är att skapa förståelse för den migrationspolitiska kontexten. Som stöd använder jag sekundärkällor, som i första hand är material publicerat av EU-institutioner, stora mellanstatliga organisationer så som Förenta Nationerna (FN) samt pålitlig dagspress. Därefter presenteras vald teori, metod, material, och tidigare forskning.

Med denna bakgrund framläggs kärnan av uppsatsen, kapitlet som behandlar redogörelsen, analysen och diskussionen av mitt primärmaterial. Detta är Angela Merkels yttranden i tre sommarpresskonferenser från åren 2015⁸, 2016⁹ och 2017¹⁰. Hennes uttalanden analyseras

⁴ Judith Mischke, "Merkel is Europe's 'only real leader,' says Turkish minister", *Politico*, 2018-01-11, <https://www.politico.eu/article/merkel-is-europes-only-real-leader-says-turkish-minister/>, hämtad: 2018-03-21.

⁵ Erik Kirschbaum, "Angela Merkel is still the most powerful leader in Europe, but she's been weakened at home", *Los Angeles Times*, 2017-09-25, <http://www.latimes.com/world/europe/la-fg-germany-post-election-20170925-story.html>, hämtad: 2018-03-21.

⁶ David A. Andelman, "Macron, Trump and Putin would all like to see Merkel go", *CNN*, 2017-11-20, <https://edition.cnn.com/2017/11/20/opinions/macron-and-putin-and-trump-and-merkel-opinion-andelman/index.html>, hämtad: 2018-03-21.

⁷ Zeke J Miller, "Donald Trump Called Germany's Angela Merkel 'The Greatest' Last Year", *Time*, 2016-07-15, <http://time.com/4453084/donald-trump-angela-merkel-germany-immigration/>, hämtad: 2018-03-21.

⁸ *Deutsche Bundesregierung*, Presse- und Informationsamt der Bundesregierung, "Sommerpressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel: Thema: Aktuelle Themen der Innen- und Außenpolitik" (Berlin: Die Bundeskanzlerin, 2015), 2015-08-31, <https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2015/08/2015-08-31-pk-merkel.html>, hämtad: 2018-03-14.

⁹ *Deutsche Bundesregierung*, Presse- und Informationsamt der Bundesregierung, "Bundespressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel: Thema: Aktuelle Themen der Innen- und Außenpolitik" (Berlin: Die Bundeskanzlerin, 2016), 2016-07-28, <https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2016/07/2016-07-28-bpk-merkel.html>, hämtad: 2018-03-14.

efter de presenterade fyra temana: inställningen till fördelningen av flyktingar inom Europeiska Unionen; säkerheten för tyska medborgare och flyktingar; bekämpandet av flyktorsaker samt den ekonomiska dimensionen av flyktingkatastrofen. Avslutningsvis avrundas uppsatsen med min slutsats vilken också inkluderar förslag på vidare forskning.

1.4. Bakgrundsteckning – Syrienkonflikten, IS och flyktingkatastrofen

Här ges en kort översikt av Syrienkonflikten och anknutna strider i Mellanöstern. Totalt är ungefär 12 miljoner syrier på flykt, varav 7 miljoner inom och 5 miljoner utom det egna landet. En klar majoritet av de senare har sökt asyl i de angränsande länderna Libanon, Jordanien, Turkiet och Irak.¹¹ Ett omfattande antal människor har sökt sig till Europa; bara 2015-2016 flydde över 2,5 miljoner personer till EU.¹² Inom västerländsk media benämns detta flyktingkatastrofen.

Vän av ordning noterar att antalet migranter markant ökat redan 2014.¹³ Dock var det först 2015 situationen nådde den avgörande vändpunkt som fick politiker att reagera och agera. Detta är också anledningen till att Angela Merkel detta år för första gången lyfte katastrofen i en sommarpresskonferens, något hon inte gjort året tidigare.¹⁴ Det är det av högst relevans att kartlägga den väsentliga bakgrunden för att de politiska uttalandena ska kunna förstås och analyseras.

Det finns många aspekter och många inblandade i konflikten, därför ges en beskrivning i större drag. Aspekter som ligger till grund är såväl politiska som religiösa, men även politiska som hävdas vara religiösa för att rättfärdiga maktövertag.

Redan i början av 70-talet tog det socialistiska Baathpartiet över makten i Syrien genom militärkupp. Partiets syfte är att förena arabländerna till en gemensam federation. Allt sedan militärkuppen har partiet haft maktmonopol i landet, ständigt under familjen al-Assads

¹⁰ *Deutsche Bundesregierung*, Presse- und Informationsamt der Bundesregierung, ”Sommerpressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel: Thema: Aktuelle Themen der Innen- und Außenpolitik“ (Berlin: Die Bundeskanzlerin, 2017), 2017-08-29, <https://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2017/08/2017-08-29-bpk-sommerpk-merkel.html>, hämtad: 2018-03-14.

¹¹ *Globalis*, ”Syrien”, 2016-02-08, <https://www.globalis.se/Konflikter/Syrien>, hämtad: 2018-03-19.

¹² *Europaportalen*, ”EU:s flyktingkris i siffror”, 2017-07-11, <http://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/society/20170629STO78630/eu-s-flyktingkris-i-siffror>.

¹³ *Migrationsinfo*, ”Flyktingar i världen”, hämtad: 2018-03-19.

¹⁴ *Deutsche Bundesregierung*, Presse- und Informationsamt der Bundesregierung, ”Sommerpressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel: Thema: Aktuelle Themen der Innen- und Außenpolitik“ (Berlin: Die Bundeskanzlerin, 2014), 2014-07-18, <https://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2014/07/2014-07-18-pk-merkel.html;jsessionid=4DAEDF1308FE3CB15901E82271F8F901.s6t1>, hämtad: 2018-04-16.

ledning.¹⁵ Partiet är shiamuslimskt, en muslimsk religiös inriktning som motsvaras av endast 10 % av landets population. Att en religiös minoritet har makten spär på spänningarna i landet. Dock gynnas kristna och andra religiösa minoriteter av al-Assads maktposition, då visst utrymme för religiös frihet ges.¹⁶ På al-Assads sida står Irans och Rysslands regeringar samt andra shiamuslimska milisgrupper, exempelvis Hizbollah. På oppositionssidan står sunnimuslimska milisgrupper, Syriens kurdiska minoritet, USA, Turkiet, Frankrike, Storbritannien m.fl. samt den sunnimuslimska terrorgruppen Islamiska Staten (IS).^{17, 18}

För västvärlden har IS blivit den mest kända milisgruppen i opposition till den syriska regimen, framför allt med bakgrund i raden av terrorattentat gruppen legat bakom de senaste åren runt om i Europa och USA. Detta som protest mot att flera EU-länder och USA ställt sig emot IS och aktivt arbetar på att förgöra dess makt.¹⁹

Oppositionen har allt sedan al-Assads militärkupp försökt ta över makten men utan att lyckas. Det har istället resulterat i att Baathpartiet koncentrerat sin makt till familjen al-Assad.²⁰

Läget i Syrien tog en ny vändning 2011 i och med den arabiska våren; den rörelse av demonstrationer som sattes i rullning i ett flertal länder i Nordafrika och Mellanöstern samma år. Syftet med civilbefolkningens demonstrationer var att på fredlig väg kräva demokratisering och ökad frihet.²¹ I Syrien möttes demonstrationerna av hårda militära motreaktioner från al-Assad-regimen. Makten över hela Syrien skulle till vilket pris återtas och al-Assads fortsätta vara den självklara ledarfamiljen. Det politiska läget trappades upp men upproret skulle inte bli lika lätt att slå ner som regimen hoppats, delvis beroende på omvärldens bidragande styrkor, och det syriska inbördeskriget blev verklighet.^{22, 23}

Utåt sett ser detta ut som maktkonflikt mellan shia- och sunnimuslimer, men i realiteten är den religiösa aspekten en identitetsmarkör i en politisk konflikt mellan regimen och

¹⁵ *Globalis*, ”Syrien”.

¹⁶ *Nationalencyklopedin*, ”Syrien”, <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/syrien>, hämtad: 2018-03-22.

¹⁷ *Nationalencyklopedin*, ”Syriska inbördeskriget”,

<http://www.ne.se/ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/syriska-inbördeskriget>, hämtad: 2018-03-22.

¹⁸ Hafeez Ullah Khan & Waseem Khan, ”Syria: History, The Civil War and Peace Prospects”, *Journal of Political Studies*, Vol. 24, Issue 2, (Vintern 2017), s.563-566,

<http://eds.b.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=7&sid=bfdced70-6573-465b-8075-4b0d40548f2e%40sessionmgr120>, hämtad 2018-04-03.

¹⁹ Ullah Khan & Khan, ”Syria: History, The Civil War and Peace Prospects”, s.561-566.

¹⁹ Daniel Byman, ”Understanding the Islamic State – A Review Essay”, *International Security*, Vol. 40, Issue 4, (Våren 2016) s.140-145, DOI: 10.1162/ISEC_r_00235.

²⁰ *Globalis*, ”Syrien”.

²¹ *Nationalencyklopedin*, ”Arabiska våren”,

<http://www.ne.se/ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/arabiska-våren>, hämtad: 2018-03-22.

²² *Globalis*, ”Syrien”.

²³ Ullah Khan & Khan, ”Syria: History, The Civil War and Peace Prospects”, s.561-566.

oppositionen. Spänningarna mellan shia- och sunnimuslimer går utanför den syriska nationsgränsen och involverar stora delar av Mellanöstern, där grupper av politiska och religiösa rörelser finner medhåll och framväxt i angränsande länder. IS, liksom den syriska regimen, hoppas vinna framgång som den starkaste makten i ett sårbart land. Det är på den grund IS har gjort framsteg i Syrien.

IS syfte är att skapa en islamsk stat, och har växt fram i Irak som en avknoppning från al-Qaidanätverket.²⁴ IS har växt och lyckats rekrytera soldater. Det sker dels genom att sprida propaganda på nätet och dels genom att fånga upp unga religiöst diskriminerade muslimer i västvärlden. Den ökande misstänksamheten mot muslimer efter terrordåd bidrar till IS attraktivitet. På så sätt har organisationen också vunnit nya anhängare genom terrordåden.²⁵ Det ska dock tilläggas att det inte alltid handlar om muslimer i samhällens marginaler, många är högutbildade och har till synes stabila liv. Likhet mellan de som rekryteras till IS är dock att det generellt handlar om unga människor som kommer i kontakt med terrorgruppens budskap.²⁶

IS frammarsch har inneburit en radikal utveckling av inbördeskriget i Syrien. För landet innebär terrorgruppen just terror, massmord, massvåldtäkter och slaveri.²⁷ På de få år sedan IS etablerat sig i Syrien har 300 000 – 400 000 personer i Syrien mördats. Detta är en viktig anledning till den stora massflykt som skett från landet sedan 2014, där varannan syrier tvingats på flykt och 13,5 miljoner personer är i behov av humanitär hjälp.²⁸ 2015 nådde migrationsströmmen till Europa sin kulmen.²⁹

De syriska flyktingarna tar sig framförallt till närliggande länder, som Libanon och Turkiet. Många tar sig även vidare till Europa, huvudsakligen via Turkiet. Flyktvägen därifrån går vanligast till Grekland, som är det första Schengen-tillhörande EU-land flyktingarna når. Det är till ett av länderna längs den yttre gränsen immigranterna måste ta sig för att kunna söka visum, asyl etc. enligt Dublinförordningen, Dublin III, artikel 20. Därefter går det att ta sig

²⁴ Byman, "Understanding the Islamic State – A Review Essay", s.131-136;140-145.

²⁵ *Globalis*, "Den islamiska staten (IS)", 2016-09-08, <https://www.globalis.se/Konflikter/Den-islamiska-staten-IS>, hämtad: 2018-03-22.

²⁶ Eva Elmsäter & Maria Holmin, "Så rekryteras unga svenskar till terrororganisationer", *SVT Nyheter*, 2014-09-24, <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/sa-rekryteras-unga-svenskar-till-terrororganisationer>, hämtad: 2018-03-29.

²⁷ Peter Zimonjic, "Prosecute ISIS fighters for murder, rape, slavery, torture – not just terrorism, expert says", *CBC*, 2017-02-04, <http://www.cbc.ca/news/politics/isis-prosecute-rape-murder-slavery-1.3966668>, hämtad: 2018-03-29.

²⁸ *Globalis*, "Den islamiska staten (IS)".

²⁹ *UNHCR*, "Mediterranean Situation", <http://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean>, hämtad: 2018-03-22.

vidare in i Unionen.^{30, 31,32,33} Trycket av flyktingar har dock gjort att det bildats långa väntetider vid registreringscentralerna där immigranterna söker asyl. Många personer har därför fastnat vid Greklands yttre EU-gräns. Eftersom flyktingarna inte har någon asylrätt i något EU-land än och inte står under någon medlemsstats ansvar, har de enligt Dublin III, artikel 15, inte rätt att med flyg eller färja ta sig till sitt mål.³⁴ Om fallet varit annorlunda hade de flyende stått under högre säkerhet. Alternativet för flyktingarna att ta sig över Medelhavet med båt är illegalt. Behovet utnyttjas av smugglare, som överfyller båtarna till den grad att många tusen personer drunknat under färden över varje år. Åren 2015-2017 dog eller försvann ungefär 12 000 personer på Medelhavet på väg mot Europa.³⁵ Dublinförordningen har blivit kritiserad av såväl politiker som civila EU-medborgare på grund av detta. Bland dessa finns önskan om ett humant flyktingmottagande och legala vägar till Europa.

2. Merkelism – teoretiska reflektioner och kontext

I det här avsnittet framvisas den för uppsatsen teoretiska kontexten. Syftet är att förklara Angela Merkels ledarskap och hur detta påverkar den migrationspolitiska kontexten.

Merkel är en av världens mäktigaste kvinnor och hennes politiska ställning sträcker sig längre än dit där den tyska nationsgränsen tar vid. Detta då Merkel inte endast är ledare för Tyskland och tyska CDU (kristdemokraterna), utan även är en av EUs viktigaste politiska aktörer. Officiellt sett är hon inte en av de högst uppsatta politikerna för något av EUs institutioner. Dock utgör hon en av de 28 stats- och regeringschefer som tillsammans med Europeiska rådets och Europakommissionens ordförande representerar Europeiska rådet.³⁶

Merkels inofficiella roll som ledare för EU beror på att Tyskland tillsammans med Frankrike anses utgöra den ekonomiska och politiska motorn i EU-maskineriet och på så vis även

³⁰ *Council Regulation (EC)*, ”No. 604/2013 the European Parliament and of the Council of 26 June 2013”, Article 20.

³¹ *European Commission*, ”Refugee crisis in Europe”, 2016-06-20, <http://ec.europa.eu/echo/node/4115>, hämtad: 2018-03-26.

³² Lucy Rodgers et.al., ”Syria: The story of the conflict”, *BBC*, 2016-03-11, <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868>, hämtad: 2018-03-26.

³³ *Europeiska Unionen*, Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, ”Europeiska unionens officiella tidning, C 326, 26 oktober 2012”, Kap. 2, Art. 77-80: Politik som gäller gränskontroll, asyl och invandring, <https://publications.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/e7d644d3-1e8c-11e2-91ce-01aa75ed71a1/language-sv/format-PDF/source-69190029>, hämtad: 2018-03-26.

³⁴ *Ibid.*, Article 15.

³⁵ *UNHCR*, ”Mediterranean Situation”.

³⁶ *Europeiska rådet*, ”Europeiska rådets medlemmar”, 2018-03-22, <http://www.consilium.europa.eu/sv/european-council/members/>, hämtad: 2018-04-16.

ansiktet utåt på den internationella politiska arenan.^{37, 38, 39, 40} Dalibor Rohac, forskare på American Enterprise Institute i Washington DC uttryckte detta i följande citat:

Angela Merkel matters not only because of Germany's importance in Europe. Her leadership has also been at the heart of Europe's response to the crises which will make or break the EU's future: fiscal governance in the eurozone the influx of refugees, Russia's actions in Ukraine, and the risk of Brexit. All four of these are driven by the incompleteness of the EU's institutional and political architecture, which needs to be rectified if the union is to survive. Mrs Merkel's leadership is thus shaping the contours of the EU of tomorrow, which hopefully will be much better equipped to deal with similar challenges.⁴¹

Merkels politiska betydelse och unika ledarskap har bidragit till det i västerländsk media uppkomna begreppet Merkelism. Denna kontextualisering skapar förståelse för en omständighet på liknande sätt som en teori traditionellt gör.

Merkelismen är ett icke-akademiskt begrepp som florerat i medierna de senaste åren, och har säkerligen tagit influens av begreppen Trumpism^{42, 43} och Putinism^{44, 45}. Det har skrivits om dessa begrepp i såväl böcker som akademiska artiklar publicerade via universitet runt om i världen. Begreppet Merkelism har blivit ett sätt att försöka förstå Merkels politiska åsikter och makt, men även ledarskap. Enligt dessa medier är hon inte en genomsnittlig CDU-politiker utan intar en unik position. Merkel präglar och präglas av politiken ur några viktiga aspekter, här följer sex av dem:

³⁷ Paul Taylor, "Angela Merkel, still the queen of Europe: Reports of the German chancellor's political death are exaggerated", *Politico*, 2017-12-29, <https://www.politico.eu/article/angela-merkel-still-the-queen-of-europe/>, hämtad: 2018-03-29.

³⁸ *Business Sweden: The Swedish Trade and Invest Council*, "Business Sweden i Tyskland", <https://www.business-sweden.se/Export/marknader/europa/Tyskland/>, hämtad: 2018-03-29.

³⁹ Peter Müller & Christian Reiermann, "France, Germany and the EU: The European Motor Sputters to Life", *Spiegel Online*, 2017-07-10, <http://www.spiegel.de/international/europe/france-germany-partnership-to-bring-the-eu-forward-a-1157040.html>, hämtad: 2018-03-29.

⁴⁰ Eric Maurice, "Merkel-Macron: An EU motor in the making", *EUobserver*, 2017-09-23, <https://euobserver.com/political/139120>, hämtad: 2018-03-29.

⁴¹ King's College London, "Who is the world's most influential politician? Angela Merkel or Vladimir Putin?", *The Telegraph*, 2015-10-09, <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/germany/angela-merkel/11920572/Who-is-the-worlds-most-influential-politician-Angela-Merkel-or-Vladimir-Putin.html>, hämtad: 2018-03-29.

⁴² Kyle McGee, *Heathen Earth: Trumpism and Political Ecology* (Earth, Milky Way: Punctum books, 2017), https://www.dropbox.com/s/kiwxfg5hx09s92q/McGee_Heathen_Earth_EBook.pdf?dl=0, hämtad: 2018-04-10.

⁴³ Charles Post, *The roots of Trumpism* (Los Angeles: Borough of Manhattan Community College & New York: The Graduate Center, City University of New York, 2017), 2017-05-24, DOI: 10.1177/0921374017709229, hämtad: 2018-04-10.

⁴⁴ Marcel H. Van Herpen, *Putinism The Slow Rise of a Radical Right Regime in Russia* (Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2013), <https://link.springer.com/content/pdf/10.1057%2F9781137282811.pdf>, hämtad: 2018-04-10.

⁴⁵ Graeme P. Herd, "Russia and the Politics of 'Putinism'", *Journal of Peace Research* Vol. 38, No. 1 (Sage Publications, Ltd.: 2001), <http://www.jstor.org/stable/425786>, hämtad: 2018-04-10.

För det första är hon född i Förbundsrepubliken Tyskland (BRD), men uppvuxen i den övervakande, socialistiska diktaturen Tyska Demokratiska Republiken (DDR). Där var den fria rörligheten inskränkt och människor fick vara försiktiga med att yttra sina åsikter, om dessa inte låg i linje med statens. Efter Berlinmurens fall fanns för människorna i före detta DDR två tänkbara vägar vidare. Antingen att sträva efter ett liberalt samhälle där människors friheter respekteras eller att försöka bibehålla den gamla samhällsstrukturen. Den som människorna levde i och formats av, även om den inneburit att deras friheter inte uppfylls.⁴⁶ I bl.a. amerikanska och brittiska medier beskrivs Merkel som strävare efter liberalism. Hon vill ha frihet och öppna gränser, men är samtidigt hemlighetsfull i sitt ledarskap till följd av sin uppväxt i DDR.^{47, 48, 49}

För det andra är Merkel utbildad kemist, hon är van vid att tänka orsak – verkan, att analysera en utveckling utan att direkt kasta sig in i den. Hon lägger mindre energi på en långsiktig politisk plan för sitt agerande och mer på att observera hur en politisk situation utvecklar sig. Sedan funderar hon ut vilket resultat som skulle vara mest önskvärt att nå och planerar därefter.^{50, 51, 52}

För det tredje är Merkel principfast, ibland uppfattas hon vara en ledare som saknar brist på empati. Trots vikten att vara trogen sina principer kan Merkel låta sig påverkas av opinionen. Det är viktigt för henne att även vinna väljare från SPD och Allians 90/De gröna. Hon har under sina år vid makten fört CDU närmare den politiska skalans mitt. Detta är något som upprört såväl politiker från SPD som hennes egna CDU.^{53, 54, 55}

⁴⁶ Dirk Kurbjuweit, "The Merkel Effect: What Today's Germany Owes to Its Once-Communist East", *Spiegel Online*, 2014-10-02, <http://www.spiegel.de/international/germany/how-east-germany-influences-modern-day-german-politics-a-994410.html>, hämtad: 2018-04-16.

⁴⁷ Konstantin Richter, "Merkologists explain Merkel: She was so predictably rational. Then came the migration crisis.", *Politico*, 2016-03-06, <https://www.politico.eu/article/merkologists-explain-merkel-chancellor-germany-elections/>, hämtad: 2018-04-04.

⁴⁸ Kaffeeklatsch, "The three pillars of Merkelism: These distinctions explain both the chancellor's strengths and her weaknesses", *The Economist*, 2017-09-09, <https://www.economist.com/blogs/kaffeeklatsch/2017/09/how-understand-angela-merkel>, hämtad: 2018-04-04.

⁴⁹ Bremen & Kühlungsborn, "How Angela Merkel is changing, and not changing, Germany: Assessing a leader as inscrutable as 'sphinxes, divas and queens'", *The Economist*, 2017-09-09, <https://www.economist.com/news/briefing/21728641-assessing-leader-inscrutable-sphinxes-divas-and-queens-how-angela-merkel-changing?zid=307&ah=5e80419d1bc9821ebe173f4f0f060a07>, hämtad: 2018-04-04.

⁵⁰ Richter, "Merkologists explain Merkel".

⁵¹ Kaffeeklatsch, "The three pillars of Merkelism".

⁵² Bremen & Kühlungsborn, "How Angela Merkel is changing, and not changing, Germany".

⁵³ Richter, "Merkologists explain Merkel".

⁵⁴ Paul Hockenos, "Germany's future: Merkel without Merkelism", *CNN*, 2018-01-11, <https://edition.cnn.com/2018/01/11/opinions/merkel-without-merkelism-hockenos-opinion/index.html>, hämtad: 2018-04-04.

⁵⁵ Kaffeeklatsch, "The three pillars of Merkelism".

För det fjärde är hon dotter till en protestantisk präst, vilket kan ha präglat hennes humana människosyn.^{56, 57, 58}

För det femte har hon suttit som förbundskansler i mer än ett decennium. Hon har ingen stor utmanare inom partiet och är den ledare för ett EU-medlemsland som suttit längst vid makten vid aktuell tidpunkt, våren 2018. Hon har inget att förlora på att följa den politiska modell hon tror på.^{59, 60, 61}

För det sjätte är Merkel som ledare för Tyskland även ledare för Europa. Ihop med Frankrike anses landet utgöra EUs motor.^{62, 63, 64}

Merkelismen är teoretiskt relevant för att förstå dels Merkels ledarskap men också varför hennes uttalanden är av speciell politisk vikt. Utan kontexten förlorar uttalandena sin relevans.

3. Metod, material, tidigare forskning

I det här kapitlet presenteras först de utvalda metodologiska verktygen. Vidare redovisas det för uppsatsen använda materialet; hur det svarar på min frågeställning och dess begränsningar. Kapitlet avslutas med presentation av tidigare forskning inom ämnet.

3.1. Metod

De metoder som används är *inhållslig idéanalys*, *argumentationsanalys* och *komparativ analys*. Den här uppsatsen lägger stor vikt vid metodologin, därför presenteras här tre till varandra angränsande metoder.

⁵⁶ Richter, "Merkologists explain Merkel".

⁵⁷ Richter, "Merkologists explain Merkel".

⁵⁸ Bremen & Kühlungsborn, "How Angela Merkel is changing, and not changing, Germany".

⁵⁹ Richter, "Merkologists explain Merkel".

⁶⁰ Hockenos, "Germany's future: Merkel without Merkelism".

⁶¹ Richter, "Merkologists explain Merkel".

⁶² Paul Taylor, "Angela Merkel, still the queen of Europe: Reports of the German chancellor's political death are exaggerated", *Politico*.

⁶³ Peter Müller & Christian Reiermann, "France, Germany and the EU: The European Motor Sputters to Life", *Spiegel Online*".

⁶⁴ Eric Maurice, "Merkel-Macron: An EU motor in the making", *EUobserver*.

3.1.1. Idéanalys

Ofta behandlas *idéanalysen* parallellt med den närliggande *ideologianalysen*, detta då det inte finns någon allmänt erkänd uppdelning metoderna emellan. Den inriktning som används som verktyg i uppsatsen är den *inhållsliga idéanalysen*.⁶⁵

Innehållslig idéanalys är en metod vars uppgift är att beskriva vad en specifik företeelse är, vilka *idéer* som finns, vilka argument som dyker upp i en debatt och att ge en övergripande bild av de åsikter som förekommer i exempelvis en argumentation.⁶⁶ Metoden angränsar således till *argumentationsanalysen*, men det finns tydliga skillnader. Den sistnämnda ämnar tolka de argument som läggs fram i en diskussion, medan *idéanalysen* studerar politiska uttalanden och kopplar dem till bakomliggande idéer eller ideologi. Att studera yttranden kopplat till kontext påverkar tolkningen av *idéerna*. Vid *idéanalys* ligger värdet i det som sägs och att få förståelse för det som yttrats. Metoden lägger således inte vikt vid att validera och pröva *idéers* hållbarhet, något som *argumentationsanalysen* ämnar göra med argumenten.⁶⁷

Grunden i *idéanalysen* ligger alltså i att dra vetenskapliga slutsatser från det ämne som studeras, och alltså inte i att konstatera något som redan är uppenbart.⁶⁸ Det finns olika sätt att använda sig av *inhållslig idéanalys*; det sätt som lämpar sig bäst för uppsatsens syfte är att analysera en generell förekomst av *idéer* inom ett specifikt tema. I det här fallet rör det sig om politiska uttalanden med utgångspunkt från en politisk aktör.⁶⁹ Metoden används alltså för att skapa överblick av de *idéer* och argument Angela Merkel lägger fram i presskonferenserna.

3.1.2. Argumentationsanalys

Denna metod är ett verktyg för närmare analys av argument. Metoden skiljer sig därmed från *idéanalysen* som analyserar förekomsten av idéer och argument. Det finns fyra viktiga premisser att ha i åtanke vid analys av argumentationer. Dessa måste vara begripliga, riktiga, relevanta och opartiska.⁷⁰ Dessutom måste argumenten kunna analyseras ur sin kontext.⁷¹

⁶⁵ Göran Bergström & Kristina Boréus (red.), *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* (Lund: Studentlitteratur, 2012), 140-141.

⁶⁶ Ibid., 146-148.

⁶⁷ Ludvig Beckman, *Grundbok i idéanalys: det kritiska studiet av politiska texter och idéer* (Stockholm: Ludvig Beckman & Santéus Förlag, 2005), 38-39; 48-50.

⁶⁸ Ibid., 48-50.

⁶⁹ Bergström & Boréus (red.), *Textens mening och makt*, 146.

⁷⁰ Rolf Ejvegård, *Argumentationsanalys* (Lund: Studentlitteratur, 2005), 54.

⁷¹ Ibid., 76.

Vid användandet av *argumentationsanalys* plockas relevanta argument ut, vilka blir validerade och kommenterade.⁷² En hållbar diskussion förs på starka argument. Styrkan i dessa är att de går att bevisa, är hållbara och av relevans. Vid analys av argumenten valideras bärkraftigheten och giltigheten kommenteras. Det är av intresse att ställa sig frågan varför de är starka eller svaga? Det kan också ifrågasättas om det rör sig om ett *pro-* eller *kontra-*argument, alltså om det argumenteras för eller emot något.⁷³

Vidare är det av intresse att skilja mellan *faktuella* och *normativa påståenden*. De faktuelle är sådana som bygger på någon sorts fakta, eller sådant som uppfattas som empiri. *Normativa påståenden* är sådana som bygger på en önskan om hur något skulle vara.⁷⁴

Då *argumentationsanalysen* används som verktyg för att analysera annan persons yttranden är det viktigt att göra en *beskrivande analys* av de argument som läggs fram. Det handlar om att tolka yttranden så nära hens ståndpunkt som möjligt. Oftast analyseras inte alla de argument som läggs fram.⁷⁵

Metoden är användbar för en djupare analys av de argument Angela Merkel lyfter i presskonferenserna. Ett urval av särskilt intressanta argument kommer att lyftas ut, detta då analys av samtliga argument inte varit av relevans.

3.1.3. Komparativ analys

Metoden har till syfte att skapa förståelse genom *jämförelse*. Denna kan utgå ifrån att studera likheter och skillnader mellan politiska system, uttalanden, etc. Av denna anledning är den *komparativa analysen* lämplig att använda som verktyg vid studier av politisk kontext.⁷⁶

Det finns olika sätt att studera och systematisera det material som ska jämföras. Detta sker med hjälp av olika sorters *komparativa typologier*, alltså jämförbara kategorier. Dessa varierar i komplexitet och utformning anpassat efter ändamålet. Den enklaste varianten med endast två typer är *dikotomier*.⁷⁷ Det som ska vägas mot varandra är antingen eller av de två typerna, vilka utgör varandras motsatser. De flesta former av komparativa analyser kräver dock att det finns fler än två typer.⁷⁸

⁷² Bergström & Boréus (red.), *Textens mening och makt*, 92-94, 126-131.

⁷³ Gunnar Björnsson, Ulrik Kihlbom & Anders Ullholm, *Argumentationsanalys: Färdigheter för kritiskt tänkande*, 2a uppl. (Stockholm: Natur & Kultur, 2009), 21-23.

⁷⁴ Ibid., 31-32.

⁷⁵ Ibid., 127-129.

⁷⁶ Thomas Denk, *Komparativ metod: förståelse genom jämförelse* (Lund: Studentlitteratur, 2002), 7-8.

⁷⁷ Ibid., 8-9.

⁷⁸ Ibid., 9-10

3.1.4. Komparativ idé- och argumentationsanalys

Detta är ett verktyg som låter sammanföra *idé-* och *argumentationsanalysen* med den komparativa. Fördelen med dessa två kombinationer är att de gör det möjligt att analysera förändring av idéer eller argumentationer i uttalanden över tid. Det sker genom jämförelse av det som yttrats i sommarpresskonferenserna mellan de tre aktuella åren.

3.1.5. Emotionell och rationell argumentationsanalys

Argumentationsanalysen gör skillnad på *faktuella* och *normativa påståenden*. För uppsatsen skulle det också vara av intresse att studera de *emotionella* och *rationella argument* som Angela Merkel lyfter i sina uttalanden. Analyserandet av den känslomässiga inställningen angränsar till den retoriska analysen, men kan ändå användas som ett *argumentationsanalytiskt verktyg*. Dessa två metoder överlappar varandra, men behandlar emotioner respektive rationella uttryck olika. Den *retoriska analysen* studerar hur något sades medan *argumentationsanalysen* studerar de argument som ligger bakom och testar dessas hållbarhet.⁷⁹

Studierandet av emotionella och rationella yttranden kan kopplas till den teoretiska kontexten om Merkelism men också till *dikotomier* som verktyg från den *komparativa analysen*. I det här fallet blir begreppen emotionell och rationell dikotomins motpoler.

3.2. Uppsatsens metodologiska verktygslåda

I det här kapitlet beskrivs hur metoderna används vid redogörelse, analys och diskussion av uppsatsens primärmaterial. Detta görs i ett och samma kapitel, då uppsatsens struktur är sådan att redogörelse varvas med analys parallellt. Kapitlet behandlar de fyra frågeställningsteman vart och ett efter varandra. Kapitlet börjar med att behandla redogörelse och analys av det primärmaterial som svarar på frågan: ”Hur uttrycker Angela Merkels sin syn på fördelningen av flyktingar inom den Europeiska Unionen?”. Därefter behandlas de teman som belyser Merkels yttranden kring: säkerheten för tyska medborgare och flyktingar; bekämpandet av flyktorsaker samt den ekonomiska dimensionen av flyktingkatastrofen.

Vid analys av primärmaterial, sommarpresskonferenserna, sällades först det material bort som inte belyser flyktingkatastrofen. Vidare sorterades de relevanta yttrandena efter de fyra för uppsatsen utvalda frågeställningsteman. Av dessa yttranden är det inte intressant att

⁷⁹ Ejvegård, *Argumentationsanalys*, 95-96.

analysera alla, detta hade varit ett tidskrävande jobb och alla yttranden är inte betydelsefulla att se närmare på. Mot denna bakgrund har uttalanden och argument med tydliga åsikter eller som är särskilt utmärkande valts ut. Dessa lämpar sig nämligen för *argumentationsanalys*. Citaten som ska behandlas presenteras kursivt med indragningar på originalspråk, alltså tyska. Detta görs för att analysen ska ske så nära Merkels ståndpunkter som möjligt. Min översättning av uttalandena återfinns i fotnoterna och *argumentationsanalysen* sker direkt efter vardera citatet. Argumenten valideras efter en skala, denna innefattar graderna starkt, ganska starkt, ganska svagt, svagt. *Idéanalys* och *komparativ analys* sker efter redogörelse för samtligt material på temat.

3.3. Material

Primärmaterial för uppsatsen är tre sommarpresskonferenser med Angela Merkel, vilka hölls sommaren år 2015, 2016 och 2017. Presskonferenserna hålls årligen i slutet av juli eller augusti. Dessa tillfällen är de enda per år då tyska journalister bjuds in till förbundspresskonferens.⁸⁰ Vid dessa lyfter Merkel aktuella teman och svarar på de frågor som ställs henne. Presskonferenserna är relativt omfattande och publiceras på förbundsregeringens hemsida efteråt. De uttalanden Merkel yttrar bidrar till kartläggningen av hennes politiska åskådning, varför dessa valts ut som primärmaterial.

3.4. Hur svarar materialet på frågeställningarna?

I de sommarpresskonferenser Angela Merkel ger lyfts de frågor som är viktigast och mest relevanta för inrikes- och utrikespolitiken för året som gått eller för den snara framtiden. De senaste åren har flyktingkatastrofen och olika aspekter av den getts stort fokus under sammankomsterna. Bland de infallsvinklar som lyfts återfinns de fyra som är uppställda i uppsatsens frågeställning. Detta gör att presskonferenserna kan ge svar på mina frågor.

3.5. Vilka begränsningar har materialet för uppsatsen?

En viktig begränsning är det faktum att Angela Merkel endast bjuder in till presskonferens en gång per år, där hon både själv lyfter viktiga teman men också svarar på de frågor som ställs till henne. Detta bidrar till att många viktiga frågor som Tyskland stått inför inte längre är av

⁸⁰ *Spiegel Online*, ”Sommer-Presskonferenz der Kanzlerin Merkel verlangt Schutz für deutsche Botschaften“, 2012-09-17, <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/merkel-spricht-bei-sommer-pressekonferenz-ueber-euro-und-mohammed-film-a-856195.html>, hämtad: 2018-03-26.

relevans att lyfta vid tidpunkten då presskonferenserna hålls. Resultatet av detta blir att inte alla Tysklands inrikes- och utrikespolitiska utmaningar blir synliga i de presskonferenser förbundsregeringen publicerar på sin hemsida. Om presskonferenserna hade getts fler gånger per år hade en mer heltäckande och bättre bild av det politiska läget kunnat beskrivas. Denna aspekt har bl.a. en journalist ställt frågor kring vid 2017 års sammankomst.

3.6. Presentation av tidigare forskning

Det har skrivits många akademiska artiklar om Angela Merkels politiska agerande och ledarskap i flyktingkatastrofen, men ingen annan har forskat på eller skrivit någon kandidat- eller masteruppsats som berör Merkels inställning till flyktingkatastrofen i form av politiska uttalanden. Än mindre har någon skrivit en *idéanalys* som tar med inslag av *argumentations-* och *komparativ analys* i en sådan studie. Den typ av forskning som ligger närmast min uppsats är: ”Wir schaffen das! Angela Merkel and the European Refugee Crisis”⁸¹ och ”Merkelism” and the ”New Normal”.⁸² Ingen av artiklarna lägger fokus på Merkels uttalanden i flyktingkatastrofen. Den första fokuserar på tysk migrationspolitik efter andra världskriget, där effekter av Merkels tillvägagångssätt lyfts i passager. Den andra studerar Merkels ledarskap under eurokrisen. Den gemensamma faktor artiklarna har är att de behandlar begreppet Merkelism. En motsvarande uppsats har inte heller skrivits utifrån någon annan världsledares yttranden gällande flyktingkatastrofen. Uppsatsen är således unik i sitt slag.

4. Redogörelse, analys och diskussion

I det här kapitlet presenteras de fyra temana efter varandra. Strukturen är uppbyggd som följer: först redogörs Angela Merkels idéer och argument för ett tema, därefter analyseras och diskuteras dessa. Dock görs *argumentationsanalysen* direkt efter aktuellt citat, vilka markeras kursivt. Därpå följer samma struktur för resterande frågeställningsteman. Dessa är: 1) fördelningen av flyktingar inom den Europeiska Unionen; 2) säkerheten för såväl tyska medborgare som flyktingar; 3) bekämpandet av flyktorsaker; 4) den ekonomiska dimensionen

⁸¹ Joyce Marie Mushaben, ”Wir schaffen das! Angela Merkel and the European Refugee Crisis”, *German Politics*, Vol. 26, Issue 4, 2007, 2017-11-29, <https://doi.org/10.1080/09644008.2017.1366988>, hämtad: 2018-03-29.

⁸² Franz-Josef Meiers, ”Merkelism” and the ”New Normal”, *Germany’s Role in the Euro Crisis* (Springer, Cham: 2015), https://doi.org/10.1007/978-3-319-20514-4_6, hämtad: 2018-03-29.

av flyktingkatastrofen. Då uppsatsens analys framför allt behandlas av metodologiska verktyg sker konsekvent återkoppling till metoderna och till den teoretiska kontexten.

4.1. Fördelningen av flyktingar inom den Europeiska Unionen

I sina presskonferenser uttrycker sig Angela Merkel återkommande om flyktingfördelningen inom EU. Dessa yttranden förs fram och analyseras år för år under perioden 2015-2017.

2015

Det här året talar Merkel om EU-medlemsländernas samarbete och vikten av gemensamma riktlinjer gällande mottagandet av asylsökande flyktingar. Enligt Merkel delar Tyskland och Frankrike bilden av ett sådant EU-mottagande och vill se att övriga medlemsländer också tar del av denna vision. Hon menar att ett misslyckande att nå ett gemensamt förhållningssätt också är ett misslyckande i frågan om medborgerliga rättigheter. Detta skulle vara förödande för den europeiska självbilden, som vilar på värderingarnas och normernas stabila existens och som är fundamentala i det europeiska samarbetsprojektet.

Merkel anser att Dublinförordningen inte längre fungerar och lägger fram ett konkret förslag på hur flyktingmottagandet skulle kunna lösas. Detta går ut på att införa EU-bedrivna registreringscentraler i Grekland, då landet inte har resurser att hantera registreringen ensamt. De flyktingar som har asylrätt ska efter registrering bli rättvist fördelade inom Unionen.

Merkel ser också att Italien behöver avlastas. Många flyktingar tar sig dit över Medelhavet, och Dublinöverenskommelsen skapar en stor belastning för landet. Italien ska inte ensamt ansvara för alla flyktingar som kommer dit över Medelhavet. Om överenskommelsen uttrycker Merkel:

Das Dublin-Abkommen funktioniert nicht mehr so, wie es einmal war, weil sich die Situationen verändert haben. So wird es wichtig sein, dass sich jeder von uns für Europa und für die Gemeinsamkeit einsetzt, und dann kommen wir schon voran.⁸³

Komparativanalytiskt är detta ett starkt argument för utvecklingen av ett gemensamt flyktingarbete. Påståendet legitimeras av att Dublinförordningen inte längre fungerar och det är hållbart då argumentet bygger på fakta. Här rör det sig om det Björnsson, Kihlbom &

⁸³ Min översättning: ”Dublinöverenskommelsen fungerar inte mer, så som den en gång gjort, eftersom att tiderna har förändrats. Det blir därför viktigt att var och en av oss engagerar sig för Europa och för gemenskapen. På så sätt kommer vi att röra oss framåt.”

Ullholm benämner som ett *normativt påstående*.⁸⁴ Merkel beskriver hur hon önskar att situationen hade sett ut; att alla medlemsländer samarbetar och engagerar sig i frågan. Samtidigt tar argumentet ett *rationellt uttryck*, som är det *normativa påståendets dikotomi*. Jag menar att detta är ett slags *rationellt* konstaterande av vad som behövs göras då läget ser ut som det gör; att Dublin III inte är kompatibel med det aktuella politiska läget. Denna typ av argumentation är det medie- och kommunikationsprofessor Reijo Savolainen vid Tampere universitet kallar ett *logosargument*.⁸⁵

De Europeiska värderingarna bygger, enligt Merkel, på att varje enskild individ är lika mycket värd. Vissa medlemsländer har yttrat att de inte vill ta emot muslimska flyktingar, utan endast anhängare av kristendomen. Religiös tillhörighet kan inte vara en godtagbar grund för att inte ta emot asylsökande, vilket är något alla medlemsländer måste vara överens om. Däremot gör Merkel tydligt att en rättvis fördelning av flyktingar inte innebär en jämn fördelning i antal människor. Detta då det finns medlemsländer i framför allt Öst- och Centraleuropa där levnadsstandarden är lägre och resurserna inte lika stora som i Väst. Merkel lyfter samtidigt att Ungern faktiskt registrerar immigranter på korrekt sätt enligt Dublin III, något som inte alla medlemsländer gör. Hon förtydligar att det första Schengenland flyktingarna når ska registrera dem, men det är viktigt att inte blanda ihop Schengenavtalet med Dublin III. Detta formulerar Merkel med följande ord:

*Es ist aber nicht so, dass wir jetzt von Dublin III abweichen können; denn wir haben keine andere Rechtsgrundlage. Aber wenn der eine einen Zaun baut, der andere die Leute durchlässt und der Dritte andere Schwierigkeiten hat und nicht mehr voll registriert, dann muss ich doch sagen: Wenn ein solcher Zustand Realität ist, dann muss ich auch versuchen, einen zu finden, bei dem wieder Recht und praktisches Handeln übereinstimmen.*⁸⁶

Detta citat innehåller två argument att analysera. Båda påståendena är *faktuella* men skiljer sig i uttryck. Det första är *rationellt*: ”Dublinöverenskommelsen fungerar inte längre”. Det andra är *normativt*: ”Det finns ingen annan lagstiftning att använda istället”. Det andra argumentet är det mest intressanta. Det ger uttryck för att det inte finns ett enhälligt sätt från

⁸⁴ Björnsson, Kihlbom & Ullholm, *Argumentationsanalys*, 21-23.

⁸⁵ Reijo Savolainen, ”The use of rhetorical strategies in Q&A discussion”, *Journal of Documentation*, Vol. 70 No. 1 (Emerald Group Publishing: 2014): 93-118, DOI 10.1108/JD-11-2012-0152, hämtad: 2018-05-17.

⁸⁶ Min översättning: ”Men det är inte så att vi nu kan avvika från Dublin III; för vi har ingen annan rättslig grundlag. Men när ett [land] bygger taggtrådsstängsel, ett annat släpper igenom människor [utan registrering] och ett tredje har andra problem och inte längre registrerar [människor] korrekt, måste jag säga att: När läget ser ut som det gör i realiteten måste jag också försöka att hitta något [land] som fortfarande delar inställning till lagen och det praktiska handlandet.”

medlemsländernas håll att hantera flyktingkatastrofen. Detta leder till att Tyskland blir ensamt i sitt agerande och Merkel önskar att hon hade en allierad i frågan. Då hon tidigare påstått att Tyskland delar vision med Frankrike blir argumentet något svagare och mindre hållbart. Dock ska nämnas att hon inte kommenterar hur Frankrike agerar i realiteten. Det är skillnad på vision och handling, anser jag.

Till följd av Dublinförordningens bristande funktionalitet har förvirring uppstått. Exempelvis skickar Polen syriska flyktingar till Tyskland efter registrering. Detta har lett till att många andra syriska flyktingar vill till Tyskland. De har fått bilden av att det endast är där som de kan få asylrätt, vilket inte stämmer.

Merkel pekar ut att länder som Danmark, Irland och Storbritannien inte bidrar till den gemensamma flyktingpolitiken. Hon har från irländskt håll fått kritik för sina uttalanden, därför tydliggör hon att kritiken berör landets otillräckliga bidragande i just denna politiska fråga. De EU-länder som inte hjälper till i samma utsträckning vilar på liknande författningar som Tyskland. Samtidigt ser Merkel att det inte går att tvinga ett land till flyktingmottagande, då inte alla medlemsländer är fullt integrerade i Unionen. Dessa länder delar därför inte intresset av ett förstärkt samarbete i alla politiska områden. Enligt Merkel måste förändring ske genom diskussion.

2016

År 2016 lägger Merkel stort fokus på EU-Turkiet-överenskommelsen. Hon lyfter att 50 000 flyktingar fastnat i Grekland efter igenstängningen av Balkanrutten och innan EU-Turkiet-överenskommelsen gått igenom. Om det säger hon:

Die Tatsache, dass (- - -) ungefähr 50 000 Menschen nach Griechenland gekommen sind, aber davon bis heute noch keine 1000 verteilt sind, ist ein Zeichen dafür, dass es wirklich viel zu langsam geht.⁸⁷

Då citatet ställs under *argumentationsanalytisk* lupp konstateras att det innehåller ett starkt *fakultativt kontra-argument* mot att EU-medlemsländerna inte kan komma överens och samarbeta och konsekvenserna drabbar flyktingarna. Merkel betonar att processerna måste gå snabbare och hur lite EU gjort i relation till närliggande länder. Det är framför allt ett

⁸⁷ Min översättning: ”Faktum är att ungefär 50 000 människor har kommit till Grekland men av dessa har inte ens 1000 blivit fördelade. Det är ett tåcken på att det går alldeles för långsamt.”

rationellt påstående men det finns även ett *emotionellt* uns av uppmaning mellan raderna till andra medlemsländer att ta större ansvar.

Merkel kritiserar de medlemsländer som inte bidrar till flyktingmottagandet, det gör att arbetet går långsamt. En överenskommelse om hur asylsökande mottages och fördelas måste nås snabbare.

Merkel understryker att Cypern, som inte är ett Schengenland ändå tillhör ”det europeiska rörelse- och frihetsrummet” och är ett grannland till Syrien. Turkiet har tagit emot 3 miljoner flyktingar och är därmed en förebild. Libanon och Jordanien har tagit emot mer eller mindre 1 miljon var. Dessa tre länder är också grannar till Syrien. Mot denna bakgrund anser Merkel att EU inte har gjort tillräckligt. Det handlar inte bara om antalet mottagna flyktingar. Det finns andra aspekter att ha i åtanke som att Spanien för tio år sedan tog emot ett väldigt stort antal flyktingar. Denna gång ligger det på andra länder att ställa upp mer.

Det finns ett förslag på ny lagstiftning inom EU som skulle göra Dublinförordningen ännu mer praktikabel. Merkel menar att det är bråttom att denna lagstiftning sätts i kraft då förordningen tappat sin funktion.

2017

Detta år läggs vikten vid att hitta en hållbar och långsiktig struktur för framtida hantering av migrationsströmmar till EU. Merkel noterar att medlemsländerna fortfarande inte kommit överens om hur ett reformerat och fungerande Dublin-system ska se ut och inte heller en rättvis fördelning av flyktingar. Om detta yttrar hon sig såhär:

Dies ist ein Manko. Deshalb muss daran auch intensiv weitergearbeitet werden. Es kann nicht sein, dass Europa Solidarität nur dann zeigt, wenn es einigen hilft. Entweder sind wir mit Ländern wie Italien, wie Griechenland solidarisch - - - Das hat dann natürlich auch gravierende Auswirkungen auf die Zukunft.⁸⁸

Argumentet är ett tydligt *emotionellt* och *normativt* för en önskan att EU-länderna ska samarbeta vid flyktingmottagandet. Det gäller inte bara då det är ett par länder som är extra utsatta, utan att det ska vara standard inom Union att ta emot flyktingar på ett rättvist sätt. Merkel argumenterar för att solidaritet inte bygger på att hjälpa några vid något enstaka tillfälle när behov uppstår. Det borde finnas ett system för flyktingmottagande utvecklat för

⁸⁸ Min översättning: ”Det här är en brist. På det måste det också intensivt jobbas vidare. Det kan inte vara så att Europa endast visar solidaritet om det hjälper några. Antingen är vi solidariska med länder som Italien, som Grekland - - - Det kommer givetvis att få allvarliga konsekvenser i framtiden.”

hela Unionen. Att Grekland och Italien nämns stärker argumentet för ökad lojalitet mellan medlemsländerna.

Vid applicering av *idéanalys* på materialet som nyss redogjorts för konstaterar jag att idéer om solidaritet och EU-federalism återkommer för de tre åren. Solidariteten grundar sig på den bristande förmågan att bidra, vilket gått ut över flyktingarna. Merkel yttrar sina *idéer* om icke-solidaritet till denna inställning, som också ruckar på en av Unionens grundprinciper, den om alla människor lika värde. Bredvid *idén* om solidaritet står den om EU-federalism. Merkel har stor tilltro till Unionen med dess gemensamma lagar och regler. Hon har intresse av ett förstärkt samarbete där medlemsländerna lägger fler av sina befogenheter på den supranationella nivån. Det skulle kunna leda till en gemensam europeisk migrationspolitik och ett humanare flyktingmottagande. Sett ur den tidigare presenterade teoretiska kontexten om Merkelism är denna ståndpunkt inte förvånande. Detta med tanke på att Tyskland vid den aktuella tidpunkten utgjorde EUs motor och Merkel själv ansiktet utåt för Unionen.

Då den *komparativa analysen* tillämpas finner jag många likheter mellan åren, men också ett par skillnader i Merkels inställning till flyktingfördelningen. Det som är samma över tid är åsikten om EU-medlemsländernas kontinuerliga samarbete; att komma fram till en ny överenskommelse, angående flyktingfördelningen. Detta parallellt med att Merkel under alla tre åren gör tydligt att Dublin-förordningen inte längre är ändamålsenligt. Det som är samma är också missnöjet mot de medlemsländer som inte bidrar till flyktingmottagandet. Detta hör ihop med otillfredsställdheten över att EU inte gjort tillräckligt i relation till hur mycket grannländerna till Syriens gjort och hur många människor de taget emot.

En inställning som dock skiljer sig över tid är den om hur de gemensamma riktlinjerna ska se ut. År 2015 är Merkel av den inställningen att något måste göras angående Dublinförordningens brister. År 2016 ifrågasätter Merkel istället hur förordningen skulle kunna bli mer användbar i praktiken. År 2017 har Merkel släppt sina tankar kring att värna Dublin III. Nu menar hon istället att det behövs utformas en ny långsiktig struktur för flyktingmottagande, som ska kunna förenkla kommande flyktingströmmar. Komparativt kan således konstateras att Merkels uppfattning gått från att Dublinförändringen inte längre är kompatibel, att försöka hitta en lösning till att vara av den meningen att en ny struktur behövs.

4.2. Säkerheten för tyska medborgare och flyktingar

Migrationskatastrofen har lyft frågor om säkerheten för tyska medborgare och flyktingar. Vid sommarpresskonferenserna har Angela Merkel uttalat sig i denna fråga som följer.

2015

Det här året talar Merkel om immigranternas utsatthet i flykten till Europa. Hon nämner den avskryvbara händelse där 70 asylsökande hittades döda i en lastbil i Österrike, människor som skulle föras till Tyskland av illegala smugglare. Till följd av händelsen uttrycker hon:

Die allermeisten von uns kennen den Zustand völliger Erschöpfung auf der Flucht, verbunden mit Angst um das eigene Leben oder das Leben der Kinder oder der Partner, zum Glück nicht. Menschen (- - -) müssen oft Situationen überwinden oder Ängste aushalten, die uns wahrscheinlich schlichtweg zusammenbrechen ließen. Deshalb müssen wir beim Umgang mit Menschen, die jetzt zu uns kommen, einige klare Grundsätze gelten lassen. Diese Grundsätze entstammen nicht mehr und nicht weniger als unserem Grundgesetz, unserer Verfassung.⁸⁹

Citatet innehåller två argument att analysera. Det första är *emotionellt* och *faktuellt* och belyser det faktum att flyktingarna genomlevt situationer som de flesta i Tyskland har svårt att ens föreställa sig. Detta är viktigt att ha i åtanke i debatten om asylmottagandet. Argumentet är *emotionellt* laddat i syfte att humanisera begreppet flykting. Häri ligger förståelsen av att de är människor med känslor som alla andra. Det är ett argument för flyktingmottagande och är framför allt *emotionellt* starkt, i betydelsen att påverka andra. Dock talar Merkel i generella termer vilket sänker validiteten något.

Det andra argumentet är *normativt* och *rationellt*. Det är *normativt* i det avseende att Merkel uppmärksammar hur hon önskar att mottagandet ska ske. Hon ser att det enda riktiga är att använda konstitutionen som stöd i aktuell situation. Argumentet är på så sätt *rationellt* och bygger på tanken orsak – verkan, en tankegång som är karaktäristisk för Merkelismen.

Merkel gör tydligt att tysk konstitution måste ligga till grund för hanteringen av flyktingar för att säkerställa deras trygghet. Där finns två principer. Enligt den första ska människor som söker asyl till följd av politisk förföljelse eller krig ges skydd. Den andra principen bygger på

⁸⁹ Min översättning: ”De allra flesta av oss känner som tur är inte till den totala utmattning som flykt i kombination med fruktan för sitt eget, sina barns eller partners liv innebär. Människor (- - -) måste övervinna situationer eller motstå rädslor som säkerligen hade brutit ner oss. Därför måste några tydliga principer gälla när vi hanterar människor som kommer till oss nu. Dessa principer bygger på inte mindre än vår grundlag, vår konstitution.”

konstitutionens första artikel, att alla människor har lika värde oavsett medborgarskap, ursprung eller anledning till vistelsen i landet. Därför ställer Tyskland som rättsstat sig mot de människor som av hat och genom våld ger sig på immigranter, bränner ner flyktingboenden och som går i demonstrationståg sjungandes hatsånger. Merkel uppmanar medborgarna att ta avstånd från detta hat och våld med följande ord:

*Folgen Sie denen nicht, die zu solchen Demonstrationen aufrufen! Zu oft sind Vorurteile, zu oft ist Kälte, ja sogar Hass in deren Herzen. Halten Sie Abstand! Ich sage aber auch: Trotz alledem ist unser Land immer noch ein gutes Land. Es ist in guter Verfassung.*⁹⁰

Argumentationsanalytiskt bygger citatet på två påståenden. Ett *normativt, emotionellt* och ett *faktuellt, emotionellt*. I det första ger Merkel ett starkt *emotionellt kontra-argument* mot ökandet av våld och förakt mot flyktingar och önskar inte se att fler sluter sig upp i sådana handlingar.

I det andra påståendet argumenterar Merkel för den goda rättsstaten och konstitutionens fundamentala sociopolitiska betydelse, som hon *emotionellt* visar sin tilltro till. Argumentet är ganska svagt och liknar mer ett konstaterande av hur läget är och tilltro till detta.

Merkel lyfter också frågan om utsläpps- och brandskydd i tältläger och i före detta kaserner som planeras användas som flyktingboenden. Det handlar om att utforma en standard för kasernerna så att dessa uppfyller sanitära krav samt ger skydd mot värme och kyla. Först när detta är gjort kan de tjäna som flyktingboende. Kasernerna kan då användas istället för de tältläger som har osäkrare standardkrav.

Frågan om säkra boenden för ensamkommande flyktingbarn lyfts, men också hur barnen och ungdomarna ska kunna skyddas då de saknar förmyndare eller annan rättslig målsman. Det hade kommit 4 000 barn och ungdomar som saknat sådant stöd och som inackorderats i gymnastiksalar. Det måste arbetas fram lösningar på såväl förbunds-, förbundslands- och kommunal nivå för hur dessa barn och ungdomar ska kunna skyddas.

Vidare förtydligar Merkel hur hennes arbete som förbundskansler måste vara konsekvent samt att demokratin och rättsstaten måste respekteras. Detta då hon upplevt att det finns krafter som tror att hon kan påverka individers möjlighet till asyl om de får chansen att prata

⁹⁰ Min översättning: ”Följ inte dem som uppmanar till sådana demonstrationer! Allt för ofta är det fördomar, kyla och till och med hat som finns i deras hjärtan. Håll avstånd! Men jag säger ändå det: Vårt land är trots allt fortfarande ett bra land. Det vilar på en god konstitution.”

med henne. Merkel som förbundskansler ska inte kunna ha sådan inverkan, det ligger inte i linje med hur en rättsstat fungerar.

2016

Merkel talar om de terrordåd som skett såväl i Frankrike, USA, Belgien som Turkiet och nu i München, Würzburg och Ansbach i Tyskland. De två sistnämnda tyska fallen har IS tagit på sig, utförda av två anhängare. Det viktiga nu är att använda alla de åtgärder som krävs för att reda ut brotten. Gärningsmännen ska spåras upp och avtjäna sina straff. Staten är skyldig offren, deras anhöriga och de oskylda flyktingarna att detta sker. Merkel yttrar att förövarna själva flytt till Tyskland för att söka skydd, men egentligen var ute efter att sprida rädsla och att döda. Deras dåd är alltså ett hån mot den stat som varit beredd att ge dem skydd; mot de volontärer som hjälpte dem och också alla oskyldiga, fredliga flyktingar som faktiskt kommit för att söka skydd från våld och krig.

Merkel frågar sig om Tyskland och Europa kommer att klara av att hantera hoten vi står inför och som är den positiva globaliseringens negativa skugga. Enligt henne gäller det att fortsätta förhålla sig till den tyska grundlagen och dess första artikel om alla människors okränkbarhet. Enligt grundlagen har politiskt förföljda människor rätt till asyl och inbördeskrigsflyktingar rätt till skydd i enlighet med Genevekonventionen. På det kommer ett av hennes kända citat:

Wir haben so vieles geschafft, wir schaffen das. Wir schaffen das, und dort, wo uns etwas im Wege steht, muss es überwunden werden, muss daran gearbeitet werden. Soweit zu dem vom letzten Jahr. Ich habe vor elf Monaten nicht gesagt, dass das eine einfache Sache werden würde, die wir einmal nebenbei erledigen können; sonst hätte ich diesen Satz überhaupt nicht sagen müssen.⁹¹

Citatet är ett starkt emotionellt och *normativt* påstående enligt *argumentationsanalysen* för att Tyskland kommer att klara av att hantera flyktingkatastrofen. Merkel förringar inte att det är en stor utmaning att fortsätta arbeta med. Det är ett *normativt argument* i det avseende att det ger uttryck för det resultat Merkel önskar se. Jag menar att det i förväg är omöjligt att uttala sig om konsekvenserna av ett politiskt agerande. Dock är citatet starkt hoppingivande och är av det slag Savolainen kallar *etosargument*.⁹²

⁹¹ Min översättning: ”Vi har klarat så mycket, vi klarar det här. Vi klarar det här, och de hinder vi stöter på måste vi övervinna eller arbeta på. [Hittills har vi klarat dem från föregående år]. För elva månader sedan sade jag inte att det skulle bli en enkel sak som vi skulle kunna lösa på en gång, annars hade jag inte behövt uttala mig såhär över huvud taget.”

⁹² Savolainen, ”The use of rhetorical strategies in Q&A discussion”.

Merkel menar att landet klarat så mycket de senaste elva månaderna att det kommer att klara att ta sig an den nya utmaning som den islamistiska terrorn är. Denna utmaning är också förbunden med viljan att skydda medborgarna och att klara integrationen.

Islamisterna har försökt att sprida rädsla i samhället, men rädsla ska inte få påverka det politiska agerandet. Under sådana förutsättningar ska staten arbeta på att återställa samhällsförtroendet så långt det går. Det är en prioritet för staten att kämpa mot den islamistiska terrorn före annan typ av brottslighet då denna skadat känslan av säkerhet som staten vill inge.

Det förekommer även andra typer av brott, t.ex. sexuella övergrepp utförda av flyktingar. På frågan hur staten ska bemöta denna typ av brott gör Merkel det tydligt att detta inte får förekomma. De som utsätter andra för något sådant ska straffas, oavsett om de lyckats integreras i samhället än eller inte. Här är det återigen tydligt att rättsstaten ska agera efter sina grundlagar, som redogjorts för ovan.

Frågor lyfts om Turkiets roll i flyktingkatastrofen. Merkel visar på det viktiga arbete Turkiet utför och landets viktiga geografiska läge. Fler människor ska inte behöva drunkna på Medelhavet och det bör därför upprättas legala sätt att nå den europeiska kontinenten. Det bästa hade varit om flyktingarna kunnat ta sig till Turkiet, menar Merkel. Med EU-Turkiet-överenskommelsen, som är ett EU-finansierat stöd till Turkiet, kan landet hjälpa fler flyktingar och fler kan skyddas från de farliga vattenvägarna.

2017

Merkel lyfter återigen utmaningen hur det ska gå att förhindra att människor dör på Medelhavet till följd av osäkra flyktvägar och beroendet av smugglare. Hon menar att ett så svårt ämne endast kan skötas i dialog med relevanta parter. Där är samarbetet med de afrikanska länderna på andra sidan havet som är väldigt viktigt. Kampen mot smugglare måste föras och humanitärt skydd åt de drabbade människorna måste ges. Många flyktingar tar sig via Libyen över havet, varför hundra tusentals människor hamnat i flyktingläger där i väntan på att komma vidare. För att mildra situationen på Medelhavet har EU stöttat med operation SOPHIA som tillsammans med libyska insatser bevakar denna del av Medelhavet för att förhindra människosmuggling. Samtidigt ger organisationer som UNHCR finansiellt stöd för att hjälpa människor säkert över havet.

Merkel säger att det är en process som bara satts i rullning men att det är viktigt att kämpa mot illegaliteten och skapa regularitet. Det är för Merkel en central fråga att säkerställa humanitära förhållanden på plats.

Für uns stehen also erstens humanitäre Aufenthaltsbedingungen für die Menschen vor Ort im Zentrum und zweitens - darum hat uns das UNHCR gebeten - in Fällen von schweren Menschenschicksalen tatsächlicher Flüchtlinge, Resettlement, wie das heißt, also die Umsiedlung nach Europa. Hier hat uns das UNHCR gebeten, über die 20 000 hinaus (- - -) aufzunehmen. Deutschland ist dazu bereit.⁹³

Argumentationen innehåller ett *emotionellt* och *normativt* påstående som bygger på två konstateranden. Människor ska i första hand hjälpas på plats i närliggande länder. När det gäller svåra människoöden ska det gå att förflytta dessa personer till Europa. Det är ett uttalande som ställer sig positivt till en förflyttning av människor till Tyskland. Innebörden av citatet är att landet är beredd då det rör sig om ett begränsat antal människor. Det här är inte ett starkt argument, utan liknar mer ett *emotionellt* laddat konstaterande; sådana benämner Savolainen *patosargument*.⁹⁴

Genom att studera Merkels uttalanden med hjälp av *idéanalysen* hittades *idéer* om humanitet och rättsstatstilltro. Det får inte vara så många som dör på väg över Medelhavet eller genom Europa till följd av att illegala människosmugglare utnyttjar deras utsatthet. Humaniteten tar sig också uttryck i flyktningmottagandet och de legala flyktvägarna till Europa.

Merkel gör, i enlighet med tidigare år, det tydligt att Tyskland är en rättsstat och en demokrati. Alltså ligger konstitutionen till grund för allt politiskt agerande. Exempelvis var det efter terrordåden viktigt att bekämpa terrorn, men också att återvinna den nationella tilltron till säkerheten i rättsstaten. I relation till rättsstatsprincipen finner jag en tydlig kontinuitet.

När en *komparativ analys* görs av materialet, så som Denk presenterat metoden⁹⁵, noteras att en del av inställningen är samma över tid och att en del skiljer sig ganska mycket. Merkels höga tilltro till konstitutionen och dess första artikel om alla människors lika värde är konstant under de tre åren. Hon lyfter inte detta lika tydligt år 2017, men det går att läsa mellan

⁹³ Min översättning: "För oss står alltså i första hand de humanitära uppehållsvillkoren för människorna på plats och i andra hand – det har vi blivit tillbedda av UNHCR – i svåra fall av människoöden bland de faktiska flyktningarna, resettlement, som det heter, alltså förflyttning till Europa. Här har UNHCR bett oss att ta emot över 20 000 däriifrån. Tyskland är beredd på det."

⁹⁴ Savolainen, "The use of rhetorical strategies in Q&A discussion".

⁹⁵ Denk, *Komparativ metod*, 7-10.

raderna. Att hon inte vill se att några människor dö på flykt över Medelhavet till Europa är också något som betonas under de tre åren.

Däremot skiljer sig hennes inställning till vad som ska göras för att hjälpa flyktingarna. År 2015 läggs stor vikt vid ett humant flyktingmottagande, där skydd mot hat och våld, säkra boenden, omhändertagande och skyddande av minderåriga samt rättvisa chanser att få skydd i form av asyl står i centrum. Hon säger att det är en farlig väg till Europa, men inte hur denna ska säkras i praktiken.

År 2016 är Merkels uppfattning förändrad. Människor som är politiskt förföljda har fortfarande rätt till asyl och inbördeskrigsflyktingar har rätt till skydd i landet, i enlighet med den tyska konstitutionen. Men nu skiljer sig hennes ståndpunkt till hur människor på flykt bäst skyddas. Det behövs en legal flyktväg till Europa och denna väg ska gå via Turkiet, beroende på landets fördelaktiga geografiska läge. Hon uttrycker sig därmed positivt över EU-Turkiet-överenskommelsen.

Merkels inställning förändras inte lika mycket under år 2017. Detta år talar hon om att ge humanitärt stöd för människor på plats i flyktingförläggningarna i de närliggande länderna. I svårare fall av människoöden ska personer kunna föras till Tyskland.

Merkels ståndpunkt förändras således från hur Tyskland ska kunna skydda flyktingar som kommer till landet, till hur skydd ska ges flyktingar i närområden till Syrien. Skälet som anges till den förändrade inställningen är att det är mer humant att inte tvinga människor på flykt över farliga vattenvägar.

4.3. Bekämpandet av flyktorsaker

En viktig fråga som tagits upp i sommarpresskonferenserna är hur flyktorsakerna ska kunna bekämpas. För de tre aktuella åren yttrar sig Angela Merkel på följande sätt.

2015

Merkel belyser vikten av ett internationellt samarbete för att kunna bekämpa flyktorsakerna. Hon säger att det inte kommer att bli enkelt att lösa de inre striderna utifrån, men det är oundgängligt att inte försöka. Merkel ser hur viktiga relationerna till Iran är. E3+3-länderna: Storbritannien, Frankrike och Tyskland samt USA, Ryssland och Kina har slutit ett internationellt kärnvapenavtal med Iran, vilket refereras som Iranavtalet. Dess syfte är att på

fredlig väg avveckla landets kärnvapenprogram.⁹⁶ Samarbetet med Iran kommer att vara behjälpligt vid bekämpandet av IS och andra liknande terror-organisationer som Hizbollah och Hamas. Hon ser positivt på att Turkiet blivit aktivare i denna kamp. Trots intresset att söka sig allierade och att arbeta internationellt tillsammans kritiserar Merkel det kemikalieangrepp i Syrien andra allierade stått bakom. Vissa militära uppgörelser bör undvikas. Det är omöjligt för Tyskland självt att inte vara involverat. Merkel kommenterar:

*Dieses Nicht-heraushalten-Können bedeutet dann letztlich auch, dass man sich Verbündete suchen muss, und dazu gehört für mich die Nato, dazu gehören für mich die Vereinigten Staaten von Amerika; dazu gehört an vielen Stellen aber auch die Einsicht, dass etwas auch ohne Russland nicht zu lösen ist.*⁹⁷

Argumentet som analyseras är ett *rationellt, normativt påstående* för ett allierande med andra stater, med syfte att nå det önskvärda resultatet att lyckas bekämpa flyktorsakerna. Dessutom lyfts argumentet att även Ryssland behövs i samarbetet för att nå framgång. Det är underförstått att samverkan med Ryssland helst sluppits om så varit möjlighet. Dessa är svaga argument eftersom de saknar belägg.

2016

I den gemensamma kampen mot IS föll över 100 personer varav 35 barn offer för en bombning av Anti-IS-koalitionen, något som kritiseras av pressen. Merkel menar att denna typ av militäroperation är viktig, men att civila förlorar livet vid insatserna måste förhindras bättre. Det är viktigt och riktigt att fortsätta kampen mot IS, då många personer faller offer för terrorgruppens dödande och inskränkande av människors liv. Merkel lyfter problemet med att IS utnyttjar flyktingströmmen för att sprida den islamitiska terrorn till Europa. Dessutom har många islamistiska krigare kommit till Syrien från Europa. Kampen mot flyktorsakerna måste alltså ske på flera håll och det är inte lika lätt att skilja mellan inre och yttre säkerhet längre. Därtill uttrycker hon sig positivt över att länder i Öst- och Centraleuropa är med och kämpar mot flyktorsakerna. Det är centralt att det måste göras mer för att bekämpa flyktorsakerna, men samtidigt finns det andra områden som är viktiga att prioritera så som tyska utrikesministeriets humanitära stöd. Om kampen mot terrorismen säger hon:

⁹⁶ *European External Action Service*, "Nuclear Agreement: The Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA) and its implementation", 2017-09.18, https://eeas.europa.eu/delegations/iran/32286/nuclear-agreement_en, hämtad: 2018-05-03.

⁹⁷ Min översättning: "Det att inte kunna hålla sig borta betyder också man måste söka sig allierade, och därtill hör Nato för mig, därtill hör USA för mig, men därtill hör också på många sätt insikten i att det inte går att lösa någonting utan Ryssland."

*Wir befinden uns in keinem Krieg oder Kampf gegen den Islam, sondern wir kämpfen gegen den Terrorismus, auch gegen den islamistischen Terrorismus. (- - -) Wir haben uns auch verstärkt im Kampf gegen den IS durch die Tornadoflieger eingesetzt. Nach dem letzten Nato-Gipfel steht noch das Thema AWACS auf der Tagesordnung.*⁹⁸

Citat innefattar två *rationella, fakultativa påståenden* att utföra en *argumentationsanalys* på. Det första är svagt och har för avsikt att förtydliga att det inte rör sig om ett krig mot religionen islam. Kampen förs mot terrorismen, i det här fallet islamistisk. Här förs argument om striden mot terror oavsett vilka som ligger bakom. Det andra påståendet är för utökade insatser i kampen mot IS. Detta stärks genom att empiriskt illustrera de upprustningar Nato åtagit sig, men även i uppgifter att genomföra inom snar framtid.

2017

Bekämpandet av flyktorsaker är enligt Merkel en global utmaning och bör inte endast röra några få stater. Därför var det viktigt att frågan lyftes på FNs humanitära toppmöte i Istanbul. Merkel uttrycker också att al-Assad är starkare än hon skulle vilja, hon är angelägen om att fredliga samtal förs. Denna åsikt konkretiserar hon med följande:

*Es gibt Millionen von syrischen Flüchtlingen - sowohl Binnenflüchtlinge als auch Flüchtlinge außerhalb Syriens -, die ganz wesentlich vor Assad geflohen sind. Deshalb muss eine politisch versöhnliche Lösung gefunden werden, an der auch versucht wird zu arbeiten, wenngleich das Ganze sehr langsam geht.*⁹⁹

Argumentationsanalytiskt belyser citatet, som är ett *rationellt, normativt* och ganska starkt argument för omvärldens politiska försoning med al-Assad. Detta styrker Merkel med att betona de miljontals flyktingar som är på flykt bort från den syriska regimen. Denna realitet bidrar till att göra påståendet om förlikningens betydelse ganska stark och kan alltså valideras relativt högt.

⁹⁸ Min översättning: ”Vi befinner oss inte i något krig eller kamp mot Islam, utan vi kämpar mot terrorismen, också mot den islamistiska terrorismen. (- - -) Vi har också förstärkt i kampen mot IS genom att sätta in tornadoflygplan. Efter det senaste Nato-toppmötet står fortfarande AWACS på dagordningen.”

⁹⁹ Min översättning: ”Det finns miljontals syriska flyktingar – såväl inom som utanför Syrien –, som är på flykt bort från Assad. Därför måste det hittas en lösning på politisk försoning, som också håller på att arbetas fram, även om det går väldigt långsamt.”

När jag använder *idéanalysen* som Beckman beskriver den¹⁰⁰ och den *komparativa analysen* för att analysera materialet, ser jag att idén om globalt samarbete återkommer under de tre åren. I den här frågan har Merkels inställning varit relativt konstant.

År 2015 lyfter Merkel Iranavtalet och vikten av att skapa sig allierade att kämpa tillsammans med. Att hålla sig utanför striderna är inte ett alternativ. I detta ser Merkel positivt på Natosamarbetet. Däremot ska samarbetet inte innebära att acceptera vilka militära konfrontationer som helst, så som kemikalieattackerna i Syrien.

År 2016 lyfter Merkel vikten av ett globalt samarbete i kampen mot IS, även om det innebär att det finns civila som mister livet i ett sådant krig. Detta ska förhindras så gott det går. Hon ser positivt på att länder från Öst- och Centraleuropa sluter upp i samarbetet. Men bekämpandet av flyktorsaker kan, i och med IS terroråd i Västvärlden, inte längre definieras som en kamp om inre eller yttre säkerhet. Merkel ser att Tyskland borde lägga mer resurser på det globala samarbetet, samtidigt finns det andra politiska områden som också måste prioriteras. Hon hade alltså varit beredd att satsa mer på flyktorsaksbekämpandet om möjligheten funnits.

År 2017 pekar Merkel på att det globala samarbetet i bekämpandet av flyktorsaker inte bara kan omfatta några få länder. Frågan berör många fler länder och ett samarbete måste innefatta även dessa.

4.4. Den ekonomiska dimensionen av flyktingkatastrofen

En viktig aspekt av migrationsfrågan som upprepar lyfts i samband med presskonferenserna är den ekonomiska. Angela Merkel har uttalat sig enligt nedan under de tre åren.

2015

Merkel gör tydligt att den tyska ekonomin är stark, arbetsmarknaden stabil och att det finns goda förutsättningar för människor som söker sig till Tyskland att få jobb. Migrationsfrågan kräver att förbunds nivå, förbundsländer samt kommuner arbetar tillsammans och hon frågar sig hur ett sådant samarbete skulle kunna se ut.

För det första måste det tas snabba beslut om hurvida en person har rätt att stanna i landet eller inte. För det andra måste det ske en rättvis kostnadsfördelning mellan de tre statliga nivåerna. För det tredje måste integrationsinsatser genomföras och det måste gå snabbare att

¹⁰⁰ Beckman, *Grundbok i idéanalys*, 38-39; 48-50.

utföra dessa då också asylrättsprocessen ska gå snabbare. Det behövs resurser, framför allt fler lärare, för att kunna ge alla dessa personer tyskundervisning. Andra ekonomiska behov att lösa är att hitta förmyndare åt dem som är minderåriga, se till att det finns förskolor, lägenheter, integrationskurser och arbeten. Det är svårt att uppskatta den totala bördan för de kommande två åren, men det ska ske en rättvis fördelning på de tre statliga nivåerna. Om denna integration uttrycker hon:

*Viele von ihnen werden nach menschlichem Ermessen sehr lange bei uns bleiben. Wir haben immer gesagt - das ist ja auch die allgemeine Diskussion -: Ein Einwanderungsgesetz brauche ich, um gerade Interessen Deutschlands, nämlich den Bedarf an Arbeitskräften, an Fachkräften, vernünftig zu bedienen und die richtigen Antworten darauf zu finden.*¹⁰¹

Här ges en *argumentationsanalys* av det *rationellt, fakultativt* och ganska starkt påstående för en invandringslag som återfinns i citatet. Påståendet stärks med empirin om att en sådan lag skulle kunna lösa frågan om sysselsättning genom att matcha immigranternas kompetenser med den arbetskraft som behövs i Tyskland. Validiteten uppskattas som ganska stark då fler omständigheter runtomkring hade kunnat lyftas för att göra argumentet ännu starkare.

Enligt OECD, Organisation for Economic Co-operation and Development, ligger Tyskland i absolut framkant när det kommer till integration och att hitta jobb åt immigranter. Trots det är det i nuläget svårt att få en överblick över hur många fler arbeten som behöver skapas, menar Merkel, och fortsätter med följande citat:

*Das ist im Augenblick in einem sehr großen Umbruch begriffen, weil ja sehr viele zu uns kommen, von denen wir die Qualifikation noch gar nicht kennen, von denen wir nicht wissen, ob sie dem entsprechen, was wir an Fachkräften brauchen, ob sie dem nicht entsprechen, ob es dem Lehrstellenangebot entspricht, das wir haben.*¹⁰²

Argumentationsanalytiskt innehåller citatet ett *rationellt, faktueellt kontra-argument* mot gällande arbetskraftsinvandringen. Det är alltså inte ett uttryck mot immigrationen i sig, utan ovissheten om vilka kompetenser de asylsökande har som kommer till Tyskland. Problemet

¹⁰¹ Min översättning: "Många av dem [de asylsökande inbördeskrigsflyktingarna] kommer uppskattningsvis att bli kvar ganska länge hos oss. Vi har alltid sagt – och det är också den allmänna diskussionen -: Jag behöver en invandringslag för att på ett rimligt sätt kunna möta Tysklands intressen, nämligen behovet av olika sorters arbetskraft, och kunna hitta rätt svar på dessa."

¹⁰² Min översättning: "Det kan ögonblicket förstås som en väldigt stor förändring, eftersom att det ju kommer så många till oss, bland vilka vi inte känner till vad det finns för kvalifikationer, där vi inte vet om de motsvarar arbetskraftsbehoven eller inte, om lärlingsplatserna motsvarar det vi har."

ligger i att inte veta vilka förutsättningar landet behöver rusta med för att kunna tillmötesgå och använda arbetskraften. De stödjande beskrivningar av empirin som finns att tillgå i citatet gör att argumentet kan valideras till ganska starkt.

Hon fortsätter med att förtydliga att hon inte är clairvoyant och kan veta vilka effekterna blir. Det kommer också många unga och andra människor som vill lära sig ett yrke. Det måste också organiseras.

Merkel får frågan hur budgeten ska kunna hållas i balans. Hon menar att det inte debatterats mycket i denna fråga än, då skatteutvecklingen varit god. Något som är positivt för alla tre statliga nivåer.

2016

Det här året menar Merkel att antalet människor som immigrerar måste reduceras. Även ett starkt land som Tyskland kommer på lång sikt inte att kunna fortsätta ta emot så många människor. Detta beslut motsvarar även landets humana värderingar, det är bättre för flyktingarna att leva ett acceptabelt liv i närheten av sina hemländer. Denna inställning har också påverkat beslutet i Syrien-konferensen i London om att stödja Turkiets flyktingarbete med 3 miljarder Euro. Merkel är övertygad om att EU bär en del av ansvaret.

Det finns många utmaningar att ta itu med vid gränsregionerna i Turkiet, exempelvis måste nya klasser och förskolor inrättas och det är viktigt att EU ger finansiell stöttning. Om Tysklands egen ekonomi säger Merkel följande:

*Ich bin aber auch der Meinung, dass die Bundesrepublik Deutschland zu den wirtschaftlich stärksten Ländern gehört, dass Deutschland nach wie vor ein sehr sicheres Land ist - obwohl wir jetzt schwere Tage hinter uns haben.*¹⁰³

Argumentet som ska analyseras är ett påstående som *emotionellt* och *normativt* ger uttryck för Tysklands starka näringsliv. Det är inte ett starkt påstående i de avseende att det är försett med empiriskt underlag. Däremot bygger det på en stark tilltro till landet och dess förmåga att klara utmaningar. Validiteten i presenterad fakta är svag. Påståendet sett utifrån att vara ett *emotionellt* konstaterande av läget är starkt, till skillnad från empirin.

¹⁰³ Min översättning: ”Jag anser även att Förbundsrepubliken Tyskland tillhör ett av de ekonomiskt starkaste länderna, att Tyskland fortfarande är ett väldigt säkert land – även om det nu ligger svåra dagar bakom oss.”

2017

Merkel talar det här året om det finansiella stöd som EU har försäkrat Turkiet i enlighet med EU-flyktingöverenskommelsen. Turkiet har fått en stor del av de 3 miljarder Euro landet blivit lovat. Resten av de avsatta pengarna kommer då Turkiet genomför de avtalade projekten. Dessutom har EU gett löfte om att bistå med ytterligare 3 miljarder Euro när de första förbrukats.

I samma anda som hennes motto „Wir schaffen das!”, ser Merkel hur tryggheten och välståndet i Tyskland inte är isolerat från resten av världen. Detta konkretiserar hon på följande sätt:

*Das sind die Maßnahmen, die wir treffen müssen. Sie sind dem gleichen Geist entsprungen wie die Hilfe in einer humanitären Ausnahmesituation und Notlage, und sie sind davon geleitet, dass wir uns eben nicht einfach abschotten und einfach so weitermachen können, sondern dass wir nur selber auch in Wohlstand und Sicherheit werden leben können, wenn wir über den Tellerrand schauen und uns mit unserer Nachbarschaft und ihrer wirtschaftlichen Entwicklung befassen.*¹⁰⁴

Argumentationsanalytiskt finns här ett *emotionellt* och *normativt* påstående. Det är en åsikt för hjälp till länder i behov. Samtidigt är det ett uttryck för att värna om Tysklands välstånd och säkerhet. Att beskydda det egna innebär inte likgiltighet inför andras situation, och ska inte heller göra det. Påståendet är även ett *kontra-argument* mot isolering och nonchalans. Validiteten i det är relativt svag, då det inte bygger på fakta i någon stor utsträckning. Dock är det ett *emotionellt* starkt påstående med tydlig önskan om hur verkligheten borde se ut.

Då *idéanalysen* och den *komparativa analysen* används för att behandla materialet konstateras att *idéer* om ekonomisk soliditet och integration är återkommande under de tre åren.

År 2015 gör Merkel tydligt att den tyska ekonomin och arbetsmarknaden är stark. Genom en stabil skatteutveckling i Tyskland i takt med migrationen har budgeten hållits i balans. De migranter som har rätt att stanna i Tyskland har också goda chanser att få jobb. Landet är i behov av arbetskraft, men det är oklart vilken typ av kompetens immigranterna har då de kommer till Tyskland. Integrationen är inte bara en tillgång utan innebär också en

¹⁰⁴ Min översättning: ”Det här är åtgärderna som vi måste lösa. De har sprungit ur samma anda som hjälpen i en humanitär undantags- och nödsituation och de styrs av det faktum att vi inte bara kan isolera oss och helt enkelt gå vidare, utan att vi själva bara kan leva i välstånd och säkerhet om vi också kan se över tallrikskanten [se utanför oss själva] och befatta oss med vårt grannskap och dess ekonomiska utveckling.”

kostnad i form av bl.a. utbildning, boende och förmyndare. Inställningen till migrationen är trots detta positiv. Det är något som förändras de kommande två åren.

År 2016 yttrar Merkel att migrationen måste minska, trots att ekonomin är stark. Tyskland kan inte fortsätta ta emot och sysselsätta människor i den takt som varit. Istället ska flyktingar ges stöd att kunna bli kvar i närheten av sina hemländer. Hon nämner däribland det europeiska biståndet till Turkiet. År 2017 ligger vikten fortsatt på detta växande bistånd och hur Tyskland ska kunna bidra vid den finansiella stöttningen i närområden. Merkels dilemma det här året är hur landet ska kunna fortsätta leva i välstånd samtidigt som ekonomisk utveckling är viktig i många av de länder som axlar rollen som flyktingmottagare och som Tyskland stöttar, länder som inte ligger speciellt långt borta.

6. Slutsatser

Då det valda primärmaterialet är omfattande har svar kunnat ges på samtliga fyra frågeställningsteman: Angela Merkels syn på flyktingkatastrofen ur: a) fördelningen av flyktingar inom den Europeiska Unionen; b) säkerheten för såväl tyska medborgare som flyktingar; c) bekämpandet av flyktorsaker; d) den ekonomiska dimensionen av flyktingkatastrofen. Vid analyserandet av dessa konstaterades att inställningen för åren 2015-2017 var såväl beständig som föränderlig.

Vad gäller ”fördelningen av flyktingar inom Unionen”, vilket redogörs för och analyseras i kap. 4.1., är Merkel konstant i sin inställning om att det krävs ett ökat samarbete mellan medlemsländerna. Tyskland är föredömligt i sin inställning till hur flyktingmottagandet sker. För henne är det självklart att de andra medlemsländerna ska dela samma syn på hur ett gemensamt europeiskt flyktingmottagande ska se ut, som Tyskland och Frankrike. Detta oavsett om överenskommelsen heter Dublin eller någonting annat. Det är på detta område Merkels inställning skiljer sig; hur en lösning ska nås. Egentligen handlar diskussionen om något djupare än flyktingmottagandet i sig. Hennes olika förslag på hur ett reglerat system ska upprättas är ett försök till gemensamt engagemang för unionen som inkluderar alla medlemsländer. Merkels missnöje i frågan om flyktingmottagande är också del av ett bakomliggande otillfredsställelse när det gäller andra länders tilltro till EU. Det handlar här om medlemmar som gett befogenheter till supranationell nivå men ändå inte litar på Unionens kompetens att reglera den gemensamma politiken. Bristen i denna federala struktur går därför ut över redan utsatta människor. Kärnan i diskussionen behandlar EU-federalismen.

Merkels inställning till temat ”säkerheten för såväl tyska medborgare som flyktingar”, som redogörs för och analyseras i kap. 4.2. Säkerheten tar sig uttryck i form av flyktingmottagandet. Det sker en stor förändring i Merkels inställning, år 2015 anser hon att Tyskland ska skydda flyktingar genom att ta emot dem. År 2016 och 2017 är hon av uppfattningen att flyktingar bäst skyddas i sina närområden. Merkel menar att terrorn Europa upplevt inte får påverka politiken. Samtidigt går det att reflektera över det faktum att den förändrade inställningen korrelerar med allt fler attacker runt om Europa, däribland attackerna i München, Würzburg och Ansbach, som hon lyfter i sin presskonferens 2016 och senare samma år i Berlin. Rädsla ska inte påverka politiska beslut, men det kan hävdas att den faktiskt gjort det. Många människor har också dött på Medelhavet. Här skulle humanitär hjälp vid flyktinglägren i närliggande områden kunnat reducera antalet dödsoffer. Korrelerat till bristerna med Dublin III kan Merkels argument om humanitär hjälp på plats vara legitimt. Ett problem som inte lyfts alls här är situationen i lägren. Det har rapporterats om svåra förhållanden i dessa, många gånger överfulla, läger med brist på resurser och säkerhet. Mot den bakgrunden kan och ska Merkels inställning ifrågasättas. Är det verkligen mer humant att hjälpa flyktingar på plats i närliggande områden? Säkerheten för tyska medborgare är mer konstant och yttrar sig i den höga tilltron till rättsstaten. Där säkerheten kränks ska lagen rättfärdiga. Denna inställning är jämförbar med Merkels förhållningssätt till Unionen vad gäller förtroendet för det lagliga och politiska systemet.

Det kan konstateras att inställningen till ”bekämpandet av flyktorsaker”, som redogörs för och analyseras i kap. 4.3. är den som varit mest konstant över tid. Utgångspunkten att det krävs ett allierande för att bemästra en stor gemensam fiende är lika gammal som krigshistorien. Merkel undviker att yttra att det handlar om ett krig mot IS och al-Assad i regelrätt mening. Dock kan inte förringas att den kamp hon talar om är ett av krigets synonymer. Här kan ifrågasättas om det finns mer än Iranavtalet som kan göras på fredlig väg för att stoppa al-Assad, IS och andra flyktorsaker. Det finns de som menar IS framväxt ur al-Quaida till följd av USAs beväpnade strid mot Irak 2002-2003. Målet med striden var att störta Baathregimsdiktatorn Saddam Hussein som USA påstod stötta al-Quaida. Detta nätverk låg i sin tur bakom terrordåden i New York den 11 september 2001. Att allierade makter ämnar motarbeta och bekämpa flyktorsaker är kanske den enda lösningen. Dock måste grunden till IS framväxt ha i åtanke för att bekämpandet skall kunna ske så att resultatet även blir framgångsrikt lång sikt.

Merkels ståndpunkt till ”den ekonomiska dimensionen av flyktingkatastrofen” redogörs för och analyseras i kap. 4.4. Det kan framhållas att hennes inställning i detta avseende går

parallellt med den i temat som berör säkerheten. Därmed sker en lika stor förändring i de båda teman. Merkels ståndpunkt år 2015 är att Tyskland är ekonomiskt starkt och i behov av arbetskraft utifrån. År 2016 och 2017 har åsikten svängt till att landet inte kan fortsätta ta emot immigranter i samma utsträckning, även om ekonomin är fortsatt stark. Denna svängning ligger till grund för ifrågasättande. Om Tysklands ekonomi är stark borde landet kunna klara av att hjälpa fler asylsökande? De länder som ligger närmast Syrien är har sämre ekonomiska förutsättningar men har tagit emot långt fler människor tillsammans än hela EU. Att de flesta som flyr landet tar sig till närliggande områden indikerar att inte alla människor har möjlighet till en längre flykt. Det kan bero på att många flyktingar saknar kapital att fly vidare till EU, att det är för farligt att fly över Medelhavet, att det finns kvar familj och släktingar i hemlandet eller att människor vill vara nära det för att kunna återvända så snart det blir fred. Allt det här är spekulationer. Merkels inställning till en humanare situation i dessa närliggande flyktingförläggningar kan alltså vara av god intention. Dock ska kommas ihåg, liksom redan nämnt, att situationen i lägren i många fall varit mycket svår. Frågan är om det överhuvudtaget går att nå en humanitärt och rättsligt försvarbar nivå i en tillfällig förläggning?

Brister i undersökningen är att Merkel endast bjuder in till presskonferens en gång per år, det gör att materialet är hämtat vid tre tidpunkter under tiden 2015-2017. Det innebär att det finns politiska händelser, som är viktiga att känna till för att förstå Merkels förändrade uppfattning, men som inte lyfts då dessa ligger långt ifrån en presskonferens. Generellt tar Merkel upp händelser som skett i nära anslutning till en sammankomst. Exempelvis lyfte hon inte en enda gång det terrordåd som skedde på Breitscheidplatz i Berlin den 19 december 2016, där 12 personer miste livet och 48 skadades.

Primärmaterialet är på tyska. Trots mina goda tyskkunskaper kan det ha uppstått missförstånd eller andra språkliga felaktigheter som jag själv inte är medveten om. För att eliminera fel är citaten presenterade på och analyserade från originalspråk.

6.1. Förslag på framtida forskning

I framtiden hade det varit av intresse att se fördjupad forskning om Angela Merkels ledarskap, Merkelism och inställning till viktiga politiska frågor. Det skulle vara av relevans att göra en uppföljande uppsats som behandlar Merkels inställning till flyktingkatastrofen eller följderna av den i hennes politiska uttalanden för åren 2018-2021.

Ett annat forskningsämne hade varit ett liknande den här uppsatsens, men utifrån Merkels yttranden i politiska tal i Europaparlamentet. Detta då det vid skrivandet av det här arbetet var tänkt att hennes yttranden i sex sådana tal, ett per halvår för tiden 2015-2017, skulle inkluderas. Då hennes uttalanden i sommarpresskonferenserna var av sådan omfattning fanns varken tid eller utrymme för uttalanden i Europaparlamentet också.

Ett tredje forskningsämne hade varit att studera andra stora världsledares inställning till flyktingkatastrofen för samma period, åren 2015-2017. Det hade varit intressant att utgå ifrån är Vladimir Putin och Donald Trump och därtill Putinismen respektive Trumpismen som teori.

7. Källförteckning

Primärmaterial:

Deutsche Bundesregierung. Presse- und Informationsamt der Bundesregierung.

”Sommerpressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel: Thema: Aktuelle Themen der Innen- und Außenpolitik“. Berlin: Die Bundeskanzlerin, 2015. 2015-08-31.

<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2015/08/2015-08-31-pk-merkel.html>. Hämtad: 2018-03-14.

Deutsche Bundesregierung. Presse- und Informationsamt der Bundesregierung.

”Bundespressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel: Thema: Aktuelle Themen der Innen- und Außenpolitik“. Berlin: Die Bundeskanzlerin, 2016. 2016-07-28.

<https://www.bundesregierung.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2016/07/2016-07-28-bpk-merkel.html>. Hämtad: 2018-03-14.

Deutsche Bundesregierung. Presse- und Informationsamt der Bundesregierung.

”Sommerpressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel: Thema: Aktuelle Themen der Innen- und Außenpolitik“. Berlin: Die Bundeskanzlerin, 2017. 2017-08-29.

<https://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2017/08/2017-08-29-bpk-sommerpk-merkel.html>. Hämtad: 2018-03-14.

Sekundärmaterial:

Andelman, David A. ”Macron, Trump and Putin would all like to see Merkel go”. *CNN*.

2017-11-20. <https://edition.cnn.com/2017/11/20/opinions/macron-and-putin-and-turmp-and-merkel-opinion-andelman/index.html>. Hämtad: 2018-03-21.

Beckman, Ludvig. *Grundbok i idéanalys: det kritiska studiet av politiska texter och idéer*. Stockholm: Ludvig Beckman & Santéus Förlag, 2005.

Bergström, Göran. *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Kristina Boréus (red.). Lund: Studentlitteratur, 2012.

Björnsson, Gunnar, Ulrik Kihlbom & Anders Ullholm. *Argumentationsanalys: Färdigheter för kritiskt tänkande*. 2a uppl. Stockholm: Natur & Kultur, 2009.

Bremen & Kühlungsborn. ”How Angela Merkel is changing, and not changing, Germany: Assessing a leader as inscrutable as “sphinxes, divas and queens””. *The Economist*. 2017-09-09.

<https://www.economist.com/news/briefing/21728641-assessing-leader-inscrutable-sphinxes-divas-and-queens-how-angela-merkel-changing?zid=307&ah=5e80419d1bc9821ebe173f4f0f060a07>. Hämtad: 2018-04-04.

Business Sweden: The Swedish Trade and Invest Council. ”Business Sweden i Tyskland”.
<https://www.business-sweden.se/Export/marknader/europa/Tyskland/>. Hämtad: 2018-03-29.

Byman, Daniel. ”Understanding the Islamic State – A Review Essay”. *International Security*. Vol. 40, Issue 4. Våren 2016. DOI: 10.1162/ISEC_r_00235.

Council Regulation (EC). ”No. 604/2013 the European Parliament and of the Council of 26 June 2013”.

Denk, Thomas. *Komparativ metod: förståelse genom jämförelse*. Lund: Studentlitteratur, 2002.

Deutsche Bundesregierung. Presse- und Informationsamt der Bundesregierung.
”Sommerpressekonferenz von Bundeskanzlerin Merkel: Thema: Aktuelle Themen der Innen- und Außenpolitik“. Berlin: Die Bundeskanzlerin, 2014. 2014-07-18.
<https://www.bundeskanzlerin.de/Content/DE/Mitschrift/Pressekonferenzen/2014/07/2014-07-18-pk-merkel.html;jsessionid=4DAEDF1308FE3CB15901E82271F8F901.s6t1>. Hämtad: 2018-04-16.

Ejvegård, Rolf. *Argumentationsanalys*. Lund: Studentlitteratur, 2005.

Elmsäter, Eva & Maria Holmin. ”Så rekryteras unga svenskar till terrororganisationer”. *SVT Nyheter*. 2014-09-24. <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/sa-rekryteras-unga-svenskar-till-terrororganisationer>. Hämtad: 2018-03-29.

Europaportalen. ”EU:s flyktingkris i siffror”. 2017-07-11.
<http://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/society/20170629STO78630/eu-s-flyktingkris-i-siffror>. Hämtad: 2018-03-19.

European Commission. ”Refugee crisis in Europe”. 2016-06-20.
<http://ec.europa.eu/echo/node/4115>. Hämtad: 2018-03-26.

European External Action Service. ”Nuclear Agreement: The Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA) and its implementation”. 2017-09-18.
https://eeas.europa.eu/delegations/iran/32286/nuclear-agreement_en. Hämtad: 2018-05-03.

Europeiska rådet. ”Europeiska rådets medlemmar”. 2018-03-22.
<http://www.consilium.europa.eu/sv/european-council/members/>. Hämtad: 2018-04-16.

Europeiska Unionen. Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer.
”Europeiska unionens officiella tidning, C 326, 26 oktober 2012”. Kap. 2, Art. 77-80: Politik som gäller gränskontroll, asyl och invandring. <https://publications.europa.eu/sv/publication->

[detail/-/publication/e7d644d3-1e8c-11e2-91ce-01aa75ed71a1/language-sv/format-PDF/source-69190029](https://www.globalis.se/publication/e7d644d3-1e8c-11e2-91ce-01aa75ed71a1/language-sv/format-PDF/source-69190029). Hämtad: 2018-03-26.

Globalis. "Den islamiska staten (IS)". 2016-09-08. <https://www.globalis.se/Konflikter/Den-islamiska-staten-IS>. Hämtad: 2018-03-22.

Globalis. "Syrien". 2016-02-08. <https://www.globalis.se/Konflikter/Syrien>. Hämtad: 2018-03-19.

Herd, Graeme P. "Russia and the Politics of 'Putinism'". *Journal of Peace Research*, Vol. 38, No. 1. Sage Publications, Ltd.: 2001. <http://www.jstor.org/stable/425786>. Hämtad: 2018-04-10.

Hockenos, Paul. "Germany's future: Merkel without Merkelism". *CNN*. 2018-01-11. <https://edition.cnn.com/2018/01/11/opinions/merkel-without-merkelism-hockenos-opinion/index.html>. Hämtad: 2018-04-04.

Hollander, Anna. *Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete*. Red. Katarina Alexius Borgström. Lund: Studentlitteratur, 2009.

Kaffeeklatsch. "The three pillars of Merkelism: These distinctions explain both the chancellor's strengths and her weaknesses". *The Economist*. 2017-09-09. <https://www.economist.com/blogs/kaffeeklatsch/2017/09/how-understand-angela-merkel>. Hämtad: 2018-04-04.

Karageorgiou, Eleni. "The law and practice of solidarity in the Common European Asylum System: Article 80 TFEU and its added value". *Siepes*. Issue 2016: 14epa. Nov, 2016. http://www.siepes.se/publikationer/2016/the-law-and-practice-of-solidarity-in-the-common-european-asylum-system-article-80-tfeu-and-its-added-value-201614epa/Siepes_2016_14epa?. Hämtad: 2018-03-20.

King's College London. "Who is the world's most influential politician? Angela Merkel or Vladimir Putin?". *The Telegraph*. 2015-10-09. <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/germany/angela-merkel/11920572/Who-is-the-worlds-most-influential-politician-Angela-Merkel-or-Vladimir-Putin.html>. Hämtad: 2018-03-29.

Kirschbaum, Erik. "Angela Merkel is still the most powerful leader in Europe, but she's been weakened at home". *Los Angeles Times*. 2017-09-25. <http://www.latimes.com/world/europe/la-fg-germany-post-election-20170925-story.html>. Hämtad: 2018-03-21.

Kurbjuweit, Dirk. "The Merkel Effect: What Today's Germany Owes to Its Once-Communist East". *Spiegel Online*. 2014-10-02. <http://www.spiegel.de/international/germany/how-east-germany-influences-modern-day-german-politics-a-994410.html>. Hämtad: 2018-04-16.

Maurice, Eric. "Merkel-Macron: An EU motor in the making". *EUobserver*. 2017-09-23. <https://euobserver.com/political/139120>. Hämtad: 2018-03-29.

McGee, Kyle. *Heathen Earth: Trumpism and Political Ecology*. Earth, Milky Way: Punctum books, 2017. https://www.dropbox.com/s/kiwxfg5hx09s92q/McGee_Heathen_Earth_EBook.pdf?dl=0. Hämtad: 2018-04-10.

Meiers, Franz-Josef. "Merkelism" and the "New Normal". *Germany's Role in the Euro Crisis*. Springer, Cham: 2015. https://doi.org/10.1007/978-3-319-20514-4_6. Hämtad: 2018-03-29.

Migrationsinfo. "Flyktingar i världen". 2016-10-19. <https://www.migrationsinfo.se/migration/varlden/flyktingar-i-varlden/>. Hämtad: 2018-03-19.

Miller, Zeke J. "Donald Trump Called Germany's Angela Merkel 'The Greatest' Last Year". *Time*. 2016-07-15. <http://time.com/4453084/donald-trump-angela-merkel-germany-immigration/>. Hämtad: 2018-03-21.

Mischke, Judith. "Merkel is Europe's 'only real leader,' says Turkish minister". *Politico*. 2018-01-11. <https://www.politico.eu/article/merkel-is-europes-only-real-leader-says-turkish-minister/>. Hämtad: 2018-03-21.

Müller, Peter & Christian Reiermann. "France, Germany and the EU: The European Motor Sputters to Life". *Spiegel Online*. 2017-07-10. <http://www.spiegel.de/international/europe/france-germany-partnership-to-bring-the-eu-forward-a-1157040.html>. Hämtad: 2018-03-29.

Mushaben, Joyce Marie. "Wir schaffen das! Angela Merkel and the European Refugee Crisis". *German Politics*. Vol. 26, Issue 4, 2017. 2017-11-29. <https://doi.org/10.1080/09644008.2017.1366988>. Hämtad: 2018-03-29.

Nationalencyklopedin. "Arabiska våren". <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/arabiska-varen>. Hämtad: 2018-03-22.

Nationalencyklopedin. "Syrien". <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/syrien>. Hämtad: 2018-03-22.

Nationalencyklopedin. ”Syriska inbördeskriget”.

<http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/syriska-inbördeskriget>.

Hämtad: 2018-03-22.

Post, Charles. *The Roots of Trumpism*. Los Angeles: Borough of Manhattan Community College & New York: The Graduate Center, City University of New York, 2017. 2017-05-24.

DOI: 10.1177/0921374017709229. Hämtad: 2018-04-10.

Richter, Konstantin. ”Merkologists explain Merkel: She was so predictably rational. Then came the migration crisis”. *Politico*. 2016-03-06.

<https://www.politico.eu/article/merkologists-explain-merkel-chancellor-germany-elections/>.

Hämtad: 2018-04-04.

Rodgers, Lucy et.al. ”Syria: The story of the conflict”. *BBC*. 2016-03-11.

<http://www.bbc.com/news/world-middle-east-26116868>. Hämtad: 2018-03-26.

Reijo, Savolainen. ”The use of rhetorical strategies in Q&A discussion”. *Journal of Documentation*. Vol. 70 No. 1. Emerald Group Publishing: 2014. 93-118. DOI 10.1108/JD-11-2012-0152. Hämtad: 2018-05-17.

Spiegel Online. ”Sommer-Pressekonferenz der Kanzlerin Merkel verlangt Schutz für deutsche Botschaften“ 2012-09-17. <http://www.spiegel.de/politik/deutschland/merkel-spricht-bei-sommer-pressekonferenz-ueber-euro-und-mohammed-film-a-856195.html>. Hämtad: 2018-03-26.

Taylor, Paul. ”Angela Merkel, still the queen of Europe: Reports of the German chancellor’s political death are exaggerated.” *Politico*. 2017-12-29. <https://www.politico.eu/article/angela-merkel-still-the-queen-of-europe/>. Hämtad: 2018-03-29.

Ullah Khan, Hafeez & Waseem Khan. ”Syria: History, The Civil War and Peace Prospects”. *Journal of Political Studies*. Vol. 24, Issue 2. Vintern 2017.

<http://eds.b.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=7&sid=bfdced70-6573-465b-8075-4b0d40548f2e%40sessionmgr120>. Hämtad 2018-04-03.

UNHCR. ”Mediterranean Situation”. <http://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean>.

Hämtad: 2018-03-22.

Van Herpen, Marcel H. *Putinism The Slow Rise of a Radical Right Regime in Russia*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2013.

<https://link.springer.com/content/pdf/10.1057%2F9781137282811.pdf>. Hämtad: 2018-04-10.

Zimonjic, Peter. ”Prosecute ISIS fighters for murder, rape, slavery, torture – not just terrorism, expert says”. *CBC*. 2017-02-04. <http://www.cbc.ca/news/politics/isis-prosecute-rape-murder-slavery-1.3966668>. Hämtad: 2018-03-29.